П 6 ЯНВ 1991

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Тошкент ҳақиқати

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

● № 6 (10.002). ● 1991 йил 9 январь ● чоршанба ● Баҳоси 6 тийин.

НАВОИЙ ЮБИЛЕЙИ ТОБОРА ЯҚИНЛАШМОҚДА

Алишер Навоий туғилган кунининг 550 йиллиги яқинлашган сари жумҳуриятда бу тарихий санага тайёргарлик ишлари фаоллашмоқда. Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мажлисда юбилей рамзлари туширилган буюмлар ишлаб чиқариш масалалари кўриб чиқилди. Мажлисда жумҳурият вазирликлари ва идораларининг раҳбарлари, бир гуруҳ рассомлар ва ҳайкалтарошлар иштирок этдилар. Мажлисни Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Э. Самандаров бошқарди.

Юбилей арафасида чиқарилган ёки чиқаришга тайёрланаётган маҳсулотлар — ўзбек адабиёти классигининг қиёфаси тасвирланган ранг-баранг буклетлар, солномалар, хатжилдлар, кўкрак нишонлари, откриткалар намойиш этилди. Рассомлар Навоий асарлари асосида сопол лаганлар, чинни гулдонлар яратдилар. Тошкент чинни заводи байрам мавзусига бағишлаб 150 минг сўмлик чойнак-пиёла тайёрлаш ниятида. Шоирнинг столга қўйиладиган ҳайкалчалари, унинг гиламдўзлар ўз маҳсулотларида тасвирлаган расмлари сотувга чиқарилади.

Мажлисда юбилей муносабати билан бажарилиши мўлжалланган ишларнинг барчаси ўз муддатида қилиниши мумкин ва шарт эканлиги таъкидланди. Мавжуд камчиликларни бартараф этиш чоралари муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

Бошланғич партия ташкилотлари котиблари йиғилиши

ИККИНЧИ КУН

Бир кунлик танаффусдан сўнг вилоят партия қўмитаси мажлислар залида бошланғич партия ташкилотлари котибларининг семинар-кенгаши ўз ишини давот эттирди. 7 январь куни бу ерга саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа тармоқларида иш олиб бораётган котиблар тўпландилар.

Вилоят партия қўмитасининг котиби В. Г. Гордиенко маъруза қилгандан сўнг лекция-мулоқот бошлаб юборилди. Унда сўзга чиқувчилар асосий эътиборни бўлиб ўтган коммунистик партия съездларига қаратиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Тушликдан сўнг семинар иштирокчилари 5 та секцияга бўлиниб, маъруза муҳокамаси ҳамда бўлажак пленум қарорлари лойиҳасини муҳокама қилдилар. Секцияларни вилоят партия қўмитаси котиби В. Г.Гордиенко, вилоят партия қўмитасининг ижтимоий-иқтисодий сиёсат масалалари бўлими мудирининг ўринбосари А. Қ. Нўъмонов, вилоят партия ташкилоти назорат-тафтиш комиссиясининг раиси И. И. Федоринов, Чирчиқ шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби Д. Г. Азизхўжаев, Оржоникидзе ноҳия партия қўмитасининг биринчи котиби Г. С. Миразимовалар билан бирга вилоят партия қўмитасининг аъзолари олиб бордилар. Кун тартиби одатдагидек вилоят раҳбарларининг БПТ котибларини қизиқтирган саволларига жавоб бериш билан якунланди.

Семинар-йиғилиши ҳақида унинг иштирокчилари шундай фикр-мулоҳазалар билдиришди.

П. АТАМАТОВ — Янгиобод шаҳар автобус парки бошланғич партия ташкилоти котиби:

— Семинар-йиғилишда демократия ҳукмронлик қиляпти десам — фикримни қисқача, лекин тўлиқ ифодалаган бўламан. Ўзингиз ўйланг, илгари вилоят партия қўмитаси котиблари қайда эди-ю, биз қайда эдик. Ҳозир эса бир-биримиз билан фикр алмашаяпмиз, энг қувонарлиси, улар бизнинг мулоҳазаларимизни инобатга олишаяпти. Биз ҳам улардан етарли маслаҳатлар олишга интилаяпмиз.

Корхонамизда ўтган йили 24 коммунист бор эди, бу йилни эса 18 коммунист билан қаршиладик. Тўғри, партия сафидан чиққанларнинг аксарияти бошқа хорижий юртларга кетиши билан боғлиқдир. Бироқ 2 киши ўз аризасига кўра КПСС сафидан чиққани бизни ташвишлантирмай қўймайди. Семинар-кенгашда ана шундай масалалар билан ўртоқлашишнинг имкони кенгдир.

Р. ВАГАПОВ — Олмалиқ шаҳар 41-ремонт қурилиш бошқармасининг прораби:

— Маҳаллий ташкилотимиз бюроси аъзоси сифатида шуни айтишим керакки, бизда ишлар яхши йўлга қўйилган. Бунга асосий сабаб БПТнинг маъмурият билан ҳамфикр бўлиб ишлашида деб биламан. Лекин бу билан хотиржамликка берилмоқчи эмасмиз. Семинар-кенгашда кўтарилган масалалардан албатта жойлардаги коммунистларни хабардор қиламиз.

Пленум қарори лойиҳасига келганда эса мен шахсан уни қўллаб-қувватлайман. Агар бугун кўтарилган таклиф ва мулоҳазалар инобатга олинса, ўйлайманки пленумда ишимиз бир оз енгил кўчади.

К. ИСМОИЛОВА — Ўрта Чирчиқ пахта тозалаш заводи БПТ котибаси:

— Семинар-кенгаш ҳаммадан кўра бизга — янги сайланганларга керак. Мен жамоатчилик асосида ишлаётганимга энди 7 ой бўлди. Бироқ иш кўнглимдагидек кетаяпти деб айта олмайман. Ҳозир БПТга кенгроқ ҳуқуқ берилиши тўғрисида кўп гапирилаяпти. Албатта, шундай қилинса бошланғич ташкилотларнинг обрўси ошади. Бироқ ишдан ажралмаган ҳолда, яъни жамоатчилик асосида партия ташкилотини бошқараётган котибнинг аҳволи нима кечади? Мана, мен иқтисодчиман. Айниқса, ҳозирги хўжалик ҳисоби шароитларида бизнинг касбимизга талаб катта. Бироқ бугун мен асосий ишимни ташлаб бу ерга келдим. Агар билдирган таклифларимиз инобатга олиниб биз билан ҳисоблашилса биз — бошловчиларнинг раҳбарларга янада ишончимиз ортарди.

А. ИМОМХЎЖАЕВ.

● Тошкент тўқимачилик комбинатининг 3-филиалида вақтдан ўзиб ишлаётган ишчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Сайёра Очилова шундай илғор ишчиларнинг олдинги қаторида бормоқда. Олти йилдан бери шу даргоҳда ишлаётган бу пешқадам тўқимачи унумли ишлаш қатори мураббийлик ҳаракатида ҳам фаол қатнашмоқда.

Суратказ Т. КАРИМОВ.

РЎЗНОМА НОМИ ЎЗГАРДИ

1991 йил 1 январдан бошлаб оққўрғонликлар ноҳия рўзномасини янги номда ола бошладилар. Унинг номи «Оққўрғон овози» деб аталади.

Халқ депутатлари ноҳия кенгашининг 1990 йил 22 декабрда бўлган V сессиясида ноҳия «Мўл ҳосил учун» рўзномасининг номини «Оққўрғон овози» деб ўзгартириш ҳақида қарор қабул қилганди. Бу ном кўпчилик рўзнома ихлосмандларига маъқул бўлди.

Биз «Оққўрғон овози»нинг барча ижодкорларига ишларида муваффақият ва сиҳат-саломатлик тилаймиз. Рўзнома эса номига яраша бугунги давримизга мос бўлишига умидвормиз.

У. АСҚАРОВА.

ЯНА ТИКЛАНДИ

Олмалиқ шаҳри меҳнаткашлари орзиқиб кутган кун ҳам келди. Ўзбекистон Компартияси Олмалиқ шаҳар қўмитаси ва халқ депутатлари шаҳар Кенгашининг органи бўлган «Олмалиқ ҳақиқати» рўзномаси ўз муштарийлари қўлига тегди. Янги рўзномани ташкил этиш осон кечмади. Шаҳар партия қўмитаси кўпдан-кўп юқори ташкилотлар билан музокалар ҳамда тортишувлар олиб боришга тўғри келди. Шаҳар меҳнаткашлари ўз тилларида рўзнома ташкил этилишини истабгина қолмай, бу хайрли ишда шаҳар партия ташкилотига яқиндан кўмаклашдилар.

Рўзноманинг биринчи сони шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби, халқ депутатлари шаҳар Кенгашининг раиси А. Абдувосиқовнинг «Халқнинг ишончли минбари» мақоласи билан очилади. Рўзнома муштарийларига очиқ хат билан чиқиб, «Олмалиқ ҳақиқати»ни чоп этишдаги қийинчиликлар ҳақида ёзади, ишчи мухбирларни рўзнома теварагида бирлашишга чақиради. Иккинчи бетда «Оҳангарон» рўзномаси мухбири М. Қаюмовнинг 60-йилларда нашр этилган «Олмалиқ ҳақиқати»нинг тарихи ҳақидаги мақоласи берилган. Муқаддас Исматованинг «Бозор иқтисодиёти ва биз» деб номланган мақоласида шу куннинг долзарб мавзуси қаламга олинади. Рўзномада шунингдек депутат билан мулоқот, тилимиз муаммоларига бағишланган материаллар, кутловлар, шеър ва бошқа хил қизиқарли мақолалар берилган.

Рўзноманинг дастлабки сони 3026 нусхада нашр этилди. Рўзноманинг ижодий жамоаси шаклланмоқда.

А. НАВРЎЗОВ.

ИЖРОИЯ ҲОКИМИЯТИ ТАКОМИЛЛАШСИН

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИ РАЁСАТИ ВА ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИДАН

1990 ЙИЛНИНГ 1 ноябрида жумҳурият президенти «Ўзбекистон ССЖда ижро этувчи ва идора қилувчи ҳокимиятнинг тузилишини такомиллаштириш ҳамда Ўзбекистон ССЖ Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонунга имзо чеккан эди. Бу муҳим ҳужжат Халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгаши раёсати мажлисида, кейинроқ вилоят кенгаши сессиясида барча депутатлар иштирокида муҳокама этилди.

Сессия вилоят кенгаши ва ижроия қўмитасини ягона аппаратга бирлаштиришни лозим топди. Шунда давлат бошқарувининг уйғун системаси яратилади, давлат органлари фаолиятида параллелчилик ва бир-бирининг ишини такрорлаш барҳам топади, бозор муносабатларига ўтиш шароитида ижроия ҳокимияти янада мустаҳкамланади.

— Сессия қарорини бажариш юзасидан вилоятда катта ташкилий ишлар олиб борилди, — деди халқ депутатлари вилоят кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, вилоят ижроия қўмитаси раиси С. Д. Сайдалиев. — Биз ижро этувчи ва идора қилувчи ҳокимият тузилмасини такомиллаштириш мақсадида вилоят кенгаши ва ижроия қўмитасини ягона аппаратга бирлаштирдик. Аппаратни ихчамлаштириш, иш жараёнини такомиллаштириш ҳисобига штатлар анча қисқарди. Биз кўрган чоралар ижро этувчи ва идора қилувчи ҳокимият тузилишини такомиллаштиришга қаратилган қонунга тўла равишда мос келади.

Халқ депутатлари вилоят кенгаши раёсати ва ижроия қўмитаси қўшма мажлиси тасдиғига ягона аппарат бўлимлари ва уларнинг мудирлари тавсия этилди. С. Ш. Исломов — ташкилий — совет ва кадрлар бўлими мудири, Т. М. Миркомилов — ишлар бошқарувчиси, Ж. Ж. Турдиалиев — қарорлар ижросини назорат қилиш ва ташкил этиш бўлими мудири, А. Ш. Султонов — умумий бўлим мудири, С. Баҳромов — агросаноат комплекси бўлими мудири, Ш. Т. Содиқов — ижтимоий ривожланиш, фан ва маданият бўлими мудири, А. В. Азизов — халқ истеъмоли моллари, савдо ва хизмат бўлими мудири, А. А. Манасов — қурилиш, транспорт ва алоқа бўлими мудири, М. Х. Юсуфхўжаев — Тошкент вилоятида ССЖИ Вазирлар Кенгаши ҳузуридаги диний ишлар вакили, А. В. Браилов — мукофотлар сектори мудири этиб тасдиқландилар.

Ташқи иқтисодий алоқалар, миллатлараро муносабатлар каби янги бўлимлар, бир қатор секторлар тузиляпти. Шу ой ичида аппарат тўла шаклланиб бўлади.

Қўшма мажлис кун тартибидаги навбатдаги масала бўйича сўзга чиққан вилоят режа комиссияси раисининг ўринбосари А. С. Черников 1991 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожланишнинг асосий кўрсаткичлари бўйича маълумот берди. Ўтган йили шаҳар ва ноҳияларда янгидан саноат комбинатлари тузилган эди. Улар бу йил 13,5 миллион сўмлик кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаради. Қуриладиган уй-жойларнинг 65 фоизи қишлоқларда қад кўтаради.

Хонадонларни табиий газ ва ичимлик суви билан таъминлаш юзасидан бошланган ишлар бу йил яна ҳам кенг қулоч ёяди. Хонадонлар томон 434 километрлик газ қувурлари тортилади. Сув қувурлари эса 1,5 баробар узаяди. Бунинг учун албатта катта миқдорда темир қувурлар керак бўлади. Шуни ҳисобга олиб Бекобод металлургия заводида табиий газ ва ичимлик суви ўтказиш учун зарур бўладиган қувурлар ишлаб чиқарувчи махсус цех қурилмоқда. Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва иссиққа чидамли металлар комбинати, Олмалиқ кон-металлургия комбинати каби йирик корхоналар газлаштириш, ичимлик сув иншоотлари учун зарур бўладиган қисмларни етказиб беради.

Вилоятимизда ижтимоий соҳани ривожлантиришга бўлган эътибор умуман кучайиб бораяпти. Бу йил шаҳар ва қишлоқларда янги болалар боғчалари, мактаблар, шифохоналар бунёд этилади.

Вилоят ижроия қўмитаси молия бошқармаси бошлиғи А. Раҳимбоев шу йилнинг 1 чорагида ижтимоий ва иқтисодий ривожланиш бюджетини лойиҳалаш ҳамда 1991 йил учун вилоят бюджети лойиҳасини ишлаб чиқиш ва шакллантириш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақида ахборот берди.

Ҳар иккала масала юзасидан муҳокамада сўзга чиққан вилоят кенгаши доимий комиссияларининг раислари — халқ депутатлари Тошкент ноҳия кенгаши раиси, район партия қўмитасининг биринчи котиби Т. Мирёқубов, вилоят касаба уюшмалар кенгаши раиси Д. Ғуломова, вилоят банки директори С. Собиров ва Янгийўл шаҳридаги «Феруза» ишлаб чиқариш бирлашмаси мастери С. Хидирова асосий кўрсаткичлар ва бюджетни такомиллаштиришга қаратилган қўшимча таклифларни баён этдилар.

Корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг фойдаланиш учун ер участкаси ажратиш ҳақидаги илтимосномалари ҳам кўриб чиқилди. Қизғин муҳокамадан сўнг Бўкада йигирув фабрикаси, Бўстонлиқда автобаза қурилиши учун ер участкаси ажратишга қарор қилинди.

Вилоят кенгаши раёсати ва ижроия қўмитаси қўшма мажлисининг тавсияси билан 8, 29, 36, 136, 189 — сайлов мавзелари бўйича бўшаб қолган депутатлар ўрни учун XXI чақириқ халқ депутатлари вилоят кенгашига депутатлар сайлови шу йил 10 февралда ўтказиладиган бўлди.

Мажлисда халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгашининг 1991 йил 1 чораги учун иш режаси тасдиқланди.

Мажлисни халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгаши раиси, вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби С. М. Мамарасулов олиб борди.

Мажлисда Тошкент вилоят партия қўмитасининг иккинчи котиби В. Г. Гришчук, вилоят партия қўмитаси котиблари Ш. Н. Маҳмудова ва В. Г. Гордиенко иштирок этдилар.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

...БИР ҲАФТА ҚОЛГАНДА

● ФОРС кўрфазида наҳотки уруш бошланса?! Ер куррасидаги оқилона мушоҳада юритувчи ҳар бир кишининг хаёлида ана шу савол чарх урмоқда. Жаҳон жамоатчилиги АҚШ Давлат котиби Ж. Бейкер билан Ироқ Ташқи ишлар вазири Т. Азиз ўртасида бўладиган мулоқотдан қандай якунлар чиқишини билмайди. Ироқ раҳбарияти эса Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши томонидан белгиланган муддат — 15 январь яқинлашаётганига қарамай ўз қўшинларини Ироқдан олиб чиқиб кетиш ҳақида бирон-бир ижобий қадам қўймади.

АҚШ Давлат котиби ва Ироқ Ташқи ишлар вазири учрашувига икки кун қолганда Ироқ президенти Саддам Хусайн Ироқ миллий армияси етмиш йиллигига бағишлаб сўзлаган нутқида ўз халқини Фаластинни озод этиш ва яқин Шарқни Америка босқинчиларидан тозалаш жангига тайёрлаётганлигини айтди. Кўп сонли Ироқ қўшинлари олдига Қувайтни сақлаб қолиш, хорижий мамлакатлар қўшинларини Саудия Арабистони ҳудудидан қувиб чиқариш, шунингдек, Исроил билан муҳолифликда фаластинликларга ўз ватанини қайтариб бериш вазифаси қўйилмоқда.

● АМЕРИКА Қўшма Штатлари олий ҳарбий қўмондонлиги уруш чиққудек бўлса, ядровий ва кимёвий қуролларни қўлламаслик ҳақида қарор қабул қилди. «Вашингтон пост» рўзномасининг қайд қилишича, ўз номларини айтишни истамаган олий мартабали офицерлар фикрича, бундай қарор АҚШнинг ўз оддий қуролларига бўлган ишончидан дарак беради.

ГАИТИДА ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИ?

● ТАСС МУХБИРИ Вашингтондан хабар беради: ахборот агентликларининг хабарларига қараганда, ўтган якшанба куни Гаитида давлат тўнтариши рўй берди. Ҳокимият тепасига собиқ мустабид ҳоким Жан-Клод Дювальенинг тарафдори Роже Лафонтан келди. Воқеалар шундай ривожланди: якшанба куни кеч пайти Гаити пойтахтидаги президент саройи атрофида автоматик қуроллардан отишмалар овози эшитилди. ЮПИ ахборот агентлиги мухбирининг айтишича, отишмаларнинг дастлабки нишоналари кечқурун соат 10 да эшитилди. У тахминан 45 дақиқа давом этди.

Бир неча соатдан сўнг марказий радио орқали муваққат президент Эрта Паскаль Труйо хоним сўзга чиқиб, ўзининг истеъфога чиққанлигини эълон қилди. Жумладан, у мамлакатни бошқара олмай қолганлигини ҳам айтди. Ундан кейин дарҳол сўзга чиққан Лафонтан қуролли кучлар ҳамда полиция илтимосига биноан ўз зиммасига жумҳурият муваққат президенти ваколатини олганлигини эълон қилди.

Р. Лафонтан ўтган йил ёзида президентлик сайловларида иштирок этиш учун Гаитига қайтиб келган эди. Аммо у «техник сабабларга кўра» сайловларга қўйилмаган эди. 16 декабрда бўлиб ўтган президент сайловларида Жан-Бертран Аристид ғалаба қилди. У шу йил 7 февралда • давлат бошлиғи лавозимига ўтириши кутилаётган эди.

Бироқ бу тадбирлар амалга ошмай қолди. Давлат тўнтариши натижасида мамлакатнинг келажаги қандай бўлади? Гаити фуқаролари бу саволга ҳозирча жавоб топа олмаётирлар.

БИРОҚ 7 январь куни ТАСС мухбири Париждан хабар қилди: Франс-пресс ахборот агентлиги маълумотларига қараганда, 6 январдан 7 январга ўтар кечаси Гаитида амалга оширилган давлат тўнтариши муваффақиятсизликка учради. Унинг ташкилотчиси — Роже Лафонтан эрталаб ҳукуматга содиқ аскарлар томонидан ҳибсга олинганлиги маълум бўлди.

ОМОН-ЭСОН ЧИҚИБ КЕТДИЛАР

● КЎЧА жанглари давом этаётган Сомали пойтахти Могадишодан хорижий мамлакатларнинг фуқаролари чиқиб кетиши давом этмоқда. Сомали тузумига содиқ қўшинлар билан Сомали бирлашган конгресси исёнкорлари ўртасидаги тўқнашувлар бир авжига миниб, бир сусайиб турибди. Ана шундай шароитда Могадишодаги совет фуқаролари ҳам омон-эсон бу ердан кетишга муваффақ бўлдилар. Совет муассасаларининг ходимлари ва уларнинг оила аъзолари 6 январь куни кеч пайти Могадишодан жўнаб кетдилар. ССЖИ, шунингдек, АҚШ, Германия, Буюк Британия ҳамда қатор араб ва Африка давлатларининг фуқароларини олиб кетиш операцияси Америка денгиз пиёда қисмлари томонидан амалга оширилди. Ҳозирги пайтда барча совет фуқаролари АҚШ ҳарбий ҳаво кучларига қарашли «Гуам» кемасида Оман пойтахти Маскат шаҳри томон сузиб бормоқдалар.

ЯНГИЛИКЛАР ТЎЛҚИНИДА

● СУДАННИНГ жануби-ғарбий ҳудудларида ҳукумат қўшинлари билан исёнчилар ўртасида бўлиб ўтган тўқнашувларда 100 кишидан ортиқ киши ҳалок бўлди. Тўқнашув Жабал-Мансур шаҳри яқинида жума куни рўй берди.

● ЛИБЕРИЯНИНГ пойтахти Монровияга яқин жойда жойлашган вино омборини талаган кишилар ўз қилмишлари учун катта «товон» тўладилар. Вино ўғирлаган кишилар уни истеъмол қилиш натижасида икки-уч соатдан сўнг бу дунёдан кўз юмдилар. Заҳарланиш натижасида жами 50 киши ҳалок бўлди.

● ЎТГАН якшанба куни Эроннинг ғарбий Хамадон вилоятида қора дори билан шуғулланувчи тўрт нафар киши осиб ўлдирилди. Уларнинг бири аёл киши эди. Эрон ислом жумҳурияти қонунларига биноан бу иш билан машғул бўлган шахслар ўлим жазоси билан жазоланадилар. Маълум бўлишича, мазкур қонун жорий этилган 1988 йилдан буён жами 2 минг нафардан зиёд киши қатл этилган.

● АМЕРИКА Қўшма Штатларининг йирик шаҳарларида қора дори билан шуғулланувчилар сони ҳамон камаймаётир. Баъзи жойларда эса бангибозлик тобора авжига чиқмоқда. Қора дори туркумига кирувчи кокаиннинг алоҳида нави — «Крэка» кенг истеъмолга кирмоқда.

Суратда: қора дори билан савдо қилувчиларнинг ҳибсга олиниши.

ТАСС сурати.

УЮШМА ИШ БОШЛАМОҚДА

Ўзбекистон ССЖ шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси ўзининг биринчи мажлисини ўтказди.

Уюшмани тузишдан кузатилган асосий мақсад — озиқ-овқат етиштиришни кўпайтиришдан, ёрдамчи хўжаликлар аъзоларининг ўзини шундай маҳсулотлар билан таъминлашдан, ортиқча маҳсулотларни давлатга, ширкатларга, бозорда сотишдан, ишчи ва колхозчиларнинг ялпи даромадини кўпайтиришдан, қишлоқларнинг ижтимоий муаммоларини тезроқ ҳал этишдан, ернинг ҳақиқий эгасини тарбиялаб вояга етказишдан иборат. Уюшма бир қанча муҳим ташкилий ва иқтисодий масалаларни ҳал этишга кўмаклашиши, шахсий хўжаликлар эгаларининг манфаатларини ҳимоя қилиши, уларга ҳуқуқий, услубий ва бошқа ёрдам бериши лозим. Уюшманинг фаолияти демократия, ошкоралик қоидаларига, унинг аъзолари шахсий ташаббусига, хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга асосланган.

Мажлисда хўжаликларда, ноҳия ва вилоятларда уюшманинг бошланғич ташкилотларини тузиш масалалари, қишлоқ хўжалик маҳсулотини харид қилиш тўғрисида шартнома тузиш, янги аъзоларни қабул қилиш қандай бораётганлиги кўриб чиқилди. Молиявий масалалар, шунингдек шахсий хўжаликларнинг эгаларини ихчам механизмлар ва бошқа ашёлар билан таъминлаш муаммолари ҳам муҳокама қилинди. Уюшманинг 1991 йилги иш режаси белгиланди.

Мажлисда Ўзбекистан ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков қатнашди.

(ЎзТАГ).

Тошкент ҳақиқати 9 январь, 1991 йил ● № 6 (10.002).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК ЖУМҲУРИЯТИНИНГ ҚОНУНИ

ЛОЙИҲА

ЎЗБЕКИСТОН ССЖДА ТАДБИРКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

Ушбу Қонун Ўзбекистон ССЖда тадбиркорликни ташкил этиш, унинг амал қилиши ва ривожланишининг ҳуқуқий шартларини белгилайди.

Қонун тадбиркорларнинг иқтисодий ва ҳуқуқий мустақиллигига кафолат беради, уларнинг ҳуқуқ ва масъулиятини аниқлайди, тадбиркорларнинг бошқа корхоналар ва ташкилотлар, давлат бошқаруви идоралари билан муносабатларини тартибга солади.

Қонун фуқароларнинг тадбиркорлик қобилиятини бутун чоралар билан ишга солиш, уларнинг амалий фаоллигини ошириш, тадбиркорликни ривожлантиришнинг ҳуқуқий кафолатларини белгилаш асосида бозор муносабатларини шакллантириш ва ривожлантириш жараёнларини жадаллаштиришга қаратилгандир.

Қонун мулкчилик ва хўжалик юритиш шаклларини эркин танлаш, бу шаклларнинг тенг ҳуқуқлилик асосида амал қилиши, ўзаро ҳамкорлик ва эркин рақобатлашув таъминланадиган шароитларнинг яратилишига кўмаклашади.

I бўлим.

УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Тадбиркорлик

1. Тадбиркорлик — мулкчилик субъектларининг фойда олиш мақсадида таваккал қилиб ва ўз мулкий жавобгарлиги асосида, ташаббус билан амалдаги қонунлар доирасида иқтисодий фаолият кўрсатишидир.

2. Ўзбекистон ССЖда тадбиркорлик қуйидаги шаклларда юритилади:

тадбиркорнинг шахсий мол-мулки асосида;

тадбиркорнинг бошқа фуқаролар ва юридик шахслар мол-мулкларини турли шаклларда жалб этиши асосида;

тадбиркорнинг давлат ва жамоат ташкилотлари мол-мулкларидан фойдаланиши асосида;

юқорида қайд этилган шаклларни қўшиб олиб бориш асосида.

3. Ҳар қандай шаклдаги тадбиркорлик мулк эгасининг ишлаб чиқариш жараёнида шахсан бевосита иштирок этишига ёки бошқа фуқароларнинг меҳнатини ёллаш йўли билан фойдаланишига асосланиши мумкин.

4. Тадбиркорнинг мулки давлат мол-мулки ёки жамоат ташкилотларининг мол-мулки бир шахснинг ёки бир гуруҳ шахсларнинг мулкига ўтган ёки улар томонидан сотиб олинган, тадбиркор шахсий жамғармаларидан, банк кредитидан фойдаланиб ижара мулкини ҳақ тўлаб сотиб олган ёки унинг қонунда кўзда тутилган бошқача усуллар билан эгаллаган, шунингдек, юқорида санаб ўтилган шакллар қўшиб олиб борилган ҳолларда вужудга келади.

2-модда. Тадбиркорлик тўғрисида қонунчилик

Тадбиркорлик билан боғлиқ муносабатлар мулкчиликнинг шаклидан, фаолият туридан, қайси соҳага ихтисослашишидан қатъи назар, ушбу Қонун билан; Ўзбекистон ССЖнинг бошқа қонунчилик ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Ташқи иқтисодий фаолият махсус қонунлар билан тартибга солинади.

Асосий фаолияти тадбиркорликдан иборат бўлмаган давлат ташкилотлари ва ўзини ўзи бошқариш ташкилотларига, жамоат ва диний ташкилотларга нисбатан ушбу Қонун улар фаолиятининг тадбиркорликдан иборат бўлган қисмига татбиқ қилинади.

3-модда. Тадбиркорликнинг умумий принциплари

Ўзбекистон ССЖда тадбиркорликни ривожлантиришнинг асосий принциплари қуйидагичадир:

қонун томонидан тақиқланмайдиган ҳар қандай тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишда тадбиркорнинг ўзига тегишли бўлган мол-мулкдан тасарруф этиш эркинлиги;

тадбиркорнинг амалий-хўжалик фаолиятидаги (таъминотчилар ва харидорларни ўз истагига кўра танлаб олиш, тайёр маҳсулотга, ишга, кўрсатилган хизмат ва ҳ. к. ларга ўзи нарх белгилаш) ва бунинг натижасини тақсимлашдаги мустақиллиги;

тадбиркорларнинг барча турдаги ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятини юритишда, мулк шаклларидан қатъи назар, қонун олдида тенг ҳуқуқлилиги;

тадбиркорликни амалга ошириш ва ходимлар ёллашнинг ихтиёрийлиги;

даромад олишнинг манбалари ва усуллари қандай бўлишидан қатъи назар, молия идоралари ҳузурида ҳисоб беришнинг асослов (декларатив) шакли, тадбиркорлар ва ходимларнинг корхона даромадларини яшириб қолганлик (пасайтириб кўрсатганлик) учун давлат олдида моддий жавобгарлиги.

4-модда. Тадбиркорлик субъектлари

Қуйидагилар тадбиркорлик фаолиятини олиб борувчи субъектлар бўлиши мумкин:

— ЎзССЖ ва ССЖИнинг ҳуқуқий лаёқати қонуний тартибда чекланмаган ҳар қандай фуқароси;

— фуқаролар гуруҳи (шериклар), шу жумладан, давлат, кооператив ва бошқа корхоналарнинг меҳнат жамоаси — жамоа тадбиркорлари;

— амалдаги қонунларда кўзда тутилган ваколатлар доирасида хорижий давлатларнинг фуқаролари.

Давлат ҳокимияти ва давлат бошқарув муассасаларининг раҳбар ходимлари ва ЎзССЖ қонунларида тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш ман этилган бошқа шахсларга бу фаолият билан шуғулланишга рухсат берилмайди.

5-модда. Тадбиркорлик шакллари

Тадбиркорлик шакллари қуйидагилардан иборат:

алоҳида фуқаро томонидан жазм қилиб, ўз жавобгарлиги асосида амалга ошириладиган хусусий тадбиркорлик;

бир гуруҳ фуқаролар (шериклар) томонидан амалга ошириладиган умумий тадбиркорлик. Чекланган даражада жавобгар бўладиган ширкат (шерикчилик), акцияли уюшма, ижарачи жамоа, давлат корхонасининг меҳнат жамоаси жамоа сифатида тадбиркорлик қилиши мумкин.

II бўлим.

ТАДБИРКОРЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ АСОСЛАРИ

6-модда. Тадбиркорлик ташкилоти (ширкати)

Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун тадбиркорлик субъекти тадбиркорлик ташкилотлари (ширкатларини) тузади (таъсис этади), улар ушбу Қонуннинг 11-моддасида белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилади.

7-модда. Тадбиркорнинг ҳуқуқлари

1. Ҳар бир фуқаро (шерик фуқаролар гуруҳи) хўжалик юритувчи бошқа субъектлар билан тенг асосларда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

— амалдаги қонунларда белгиланган шартларга риоя қилган ҳолда корхоналар ва ташкилотларни вужудга келтириш, таъсис этиш, сотиб олиш ва қайта тузиш йўли билан тадбиркорлик фаолиятини бошлаш ва давом эттириш;

— ихтиёрий асосларда бу фаолиятни бажариш учун бошқа юридик шахслар ва фуқароларнинг мол-мулки ҳамда пул маблағларини жалб этиш;

— ишлаб чиқариш дастурини мустақил тузиш, маҳсулот етказиб берувчилар ва истеъмолчиларни танлаш ва тузилган шартномалар асосида ўз маҳсулоти ва хизматларига нарх қўйиш;

— Ўзбекистон ССЖ қонунларида бошқа ҳол назарда тутилмаган бўлса, ҳар қандай ресурсларни, жумладан, моддий, молиявий, интеллектуал, табиий ресурсларни жалб этиш ва улардан фойдаланиш;

— Ўзбекистон ССЖ, ССЖИ ҳудудида ва чет элда ўз шўъбалари, тармоқ корхоналари ва ваколатхоналарига эга бўлиш;

— Ўзбекистон ССЖ қонунларига мувофиқ акциялар ва бошқа қимматбаҳо қоғозлар чиқариш;

— Ўзбекистон ССЖнинг меҳнат қонунларига мувофиқ равишда ходимларни мустақил ёллаш ва ишдан бўшатиш;

— тадбиркорлик корхонасида ички тартиб-қоидаларни белгилаш;

— тадбиркорлик корхонасининг солиқ солиш учун эълон қилинган (декларация берилган) ва солиқ тўланган ҳамда бошқа мажбуриятлар бажарилгандан кейин қолган фойдасини эркин тасарруф этиш;

— Ўзбекистон ССЖ қонунларида белгиланган тартибда солиқ солинадиган чекланмаган миқдорда шахсий даромад орттириш;

— Ўзбекистон ССЖ қонунларида белгиланган тартибда тадбиркорларнинг ижтимоий таъминланиши ва ижтимоий суғурта қилиниши.

2. Шериклар ёки маҳсулот етказиб берувчилар билан битим тузиш чоғида тадбиркор уларнинг молиявий аҳволи хусусидаги мустақил аудитор ташкилот томонидан тасдиқланган ҳужжатларни ёки бошқа кафолат берувчи мажбуриятларни талаб этиши мумкин.

3. Тадбиркор ёки у вакил қилган шахслар хўжалик юритувчи бошқа субъектларнинг ҳар қандай хатти-ҳаракатлари ва тадбиркорга қилаётган даъволари ҳамда белгиланган тартибда бериладиган жазо чоралари хусусида баҳслашишга ҳақли, амалдаги қонунларга мувофиқ ҳеч сўзсиз бериладиган жазо чоралари бундан мустаснодир.

8-модда. Тадбиркорнинг мажбуриятлари

Тадбиркор:

— амалдаги қонунлардан ҳамда ўзи тузган битимлардан келиб чиқадиган барча мажбуриятларни бажаришга;

— ёлланиб ишлаётган ходимлар билан амалдаги қонунларга мувофиқ меҳнат шартномалари (битимлар) тузишга;

— ишга жалб этилган барча ходимлар билан тузилган битимга мувофиқ, корхонанинг молиявий аҳволидан қатъи назар, тўла ҳисоб-китоб қилишга;

— ёлланиб ишлаётган ходимларни ижтимоий суғурта қилишга;

— табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини ўз вақтида амалга оширишга, ўз фаолияти натижасида экологик муҳитга етказилган зарарни қоплашга;

— хўжалик юритишнинг қонунда белгиланган, инсон ҳаёти ва саломатлигига дахлдор бўлган шартларини, шунингдек хавфсизлик техникаси шартларини, санитария гигиенаси талабларини, ёнғиннинг олдини олиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш талабларини бажаришга;

— жамоа шартномасида кўзда тутилган меҳнат жамоасини ижтимоий ривожлантириш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш борасидаги тадбирларни амалга оширишга;

— бошқа қонунлардан келиб чиқадиган ёки инсоннинг саломатлиги ва ҳаётига ёҳуд атроф-муҳитга хавф туғдириши мумкин бўлган фаолият тури билан боғлиқ бўлган ҳолларда хўжалик фаолиятини тегишли малакаси бўлган шахслар амалга оширишни назарда тутишга мажбурдир.

9-модда. Тадбиркорнинг масъулияти

1. Тадбиркор ўз мол-мулки доирасида Ўзбекистон ССЖ қонунларини бажариш, солиқ, молия ва кредит мажбуриятлари, тузилган битимлар юзасидан. мулкчилик ҳуқуқини бузганлиги, истеъмолчиларга сифатсиз маҳсулот етказиб берганлиги, атроф-муҳитга зарар етказганлиги ва инсофсизларча рақобат қилганлиги учун амалдаги қонунларга мувофиқ жавобгар бўлади.

2. Тадбиркор турли даражада мулкий жавобгар бўладиган ўз тадбиркорлик ташкилотини таъсис этишга ҳақлидир. Шунга кўра, у қарз берувчи олдида ўзининг мол-дунёси ва кўчмас мулки билан жавобгар бўлади.

Тадбиркорнинг мулкий жавобгарлиги мулк эгаси билан тузилган шартномага мувофиқ чекланиши мумкин.

Шартнома шартларини бузганлик учун жарималар ва айбона (неустойка)ларнинг тўланиши, шунингдек етказилган зарар ўрнининг қопланиши тадбиркорни маҳсулот етказиб бериш, ишларни бажариш ёки хизмат кўрсатиш соҳасидаги мажбуриятларни бажаришдан халос қилмайди.

3. Мулкий даъволар тадбиркорнинг меросхўрларига ҳам тааллуқли бўлади, лекин улар мерос қилиб олинаётган мол-мулкдан ортиқ бўлмаслиги керак.

III бўлим.

ТАДБИРКОРЛИК ТАШКИЛОТИ (ШИРКАТ)НИ ТУЗИШ, ТАЪСИС ЭТИШ ВА ЎЗГАРТИРИШ

10-модда. Тадбиркорлик ташкилоти (ширкат)ни тузиш

1. Тадбиркорлик ташкилоти (ширкат) мулкчилик шаклидан қатъи назар, янги корхона тарзида ёки мавжуд корхоналарни ўзгартириш (қайта ташкил этиш, бўлиб юбориш, қўшиб юбориш) асосида тузилиши мумкин.

Тадбиркор мавжуд корхоналарни ўзгартириш заминида корхона (щиркат) тузган ҳолларда, башарти махсус битим (шартнома)да бошқача шарт қайд қилиб қўйилмаган бўлса, у ўзгартирилган корхона эгасининг ҳуқуқий вориси бўлади ва ўзгартирилган корхона эгасининг мажбуриятлари янги тузилган корхона (ширкат) эгасига ўтади.

2. Давлат корхонаси ёки унинг бўлинмаси:

— мол-мулкни тадбиркорга текинга бериш йўли билан;

— мол-мулки тадбиркор томонидан сотиб олиниши йўли билан;

— мол-мулки ижарага топширилиши йўли билан;

— давлат корхонаси томонидан тўла ёки чекланган мулкий жавобгарлик масъулияти асосида бўлган тадбиркорлик ташкилотини (қўшма корхонасини) тузиш йўли билан;

— корхона акцияларининг назорат пакетини сотиб олиш йўли билан;

— Ўзбекистон ССЖ қонунларига зид бўлмаган бошқа ҳолатларда ҳам тадбиркорлик ташкилотига айлантирилиши мумкин.

11-модда. Давлат рўйхатидан ўтказиш

1. Тадбиркор ўз тадбиркорлик ташкилотини корхона жойлашган ердаги халқ депутатлари ноҳия, шаҳар, шаҳардаги ноҳия Советининг ижроия кўмитасида рўйхатдан ўтказиши шарт.

Тадбиркор тадбиркорлик ташкилоти тузганлиги тўғрисида тадбиркорлик ташкилотининг номи ҳамда низомини илова қилиб ариза берганидан кейин у бир ой муддат ичида давлат рўйхатидан ўтказилиши (ёки рўйхатдан ўтказиш рад этилиши) керак.

Корхонани тузиш мақсадга мувофиқ эмас, деган сабаблар билан уни давлат рўйхатидан ўтказишдан бош тортишга йўл қўйилмайди. Ижроия қўмитасининг рад жавоби устидан судга шикоят қилиш мумкин.

Тадбиркорлик ташкилотини давлат рўйхатидан ўтказганлик учун тадбиркордан Ўзбекистон ССЖ Вазирлар Маҳкамаси белгилаб қўядиган миқдорда ҳақ ундириб олинади, бу пул корхона рўйхатдан ўтказилган жойдаги бюджетга ўтказилади.

Рўйхатдан ўтказилган тадбиркорлик ташкилотлари тўғрисидаги маълумотлар халқ депутатлари Советларининг ижроия қўмиталари томонидан ўн кун давомида жумҳурият қайдномасига киритиш учун Ўзбекистон ССЖ Молия вазирлигига, шунингдек, корхона рўйхатга олинган жойдаги молия идорасига маълум қилинади.

Тадбиркор тадбиркорлик ташкилоти рўйхатдан ўтказилгач, икки ой ичида тадбиркорлик ташкилоти жойлашган ер, унинг товар белгиси (хизмат кўрсатиш белгиси) тўғрисида халқ депутатлари Советининг ижроия қўмитасига маълум қилишга мажбурдир.

2. Тадбиркорлик ташкилоти давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб тузилган деб ҳисобланади ва ҳуқуқий шахс ҳуқуқига эга бўлади.

3. Рўйхатдан ўтказилмаган тадбиркорлик ташкилотларининг фаолият кўрсатиши тақиқланади, уларнинг даромади Ўзбекистон ССЖ қонунларида белгиланганидек тўлалигича давлат томонидан олиб қўйилади.

4. Чет эллик тадбиркорларнинг ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг тадбиркорлик ташкилотлари, шунингдек, чет эл ҳуқуқий шахслари ва фуқаролари шерик бўлган тадбиркорлик ташкилотлари, бундан ташқари, Ўзбекистон ССЖ давлат рўйхатидан ўтказадиган тегишли идораларида ҳам рўйхатга олинади.

5. Тадбиркорлик ширкати давлат рўйхатидан ўтказилганидан кейин унинг амалдаги ва юридик холатида рўй берган ва қайд этиш учун тақдим этилган ҳужжатларга тааллуқли бўлган ўзгаришлар тўғрисидаги маълумотларни тадбиркор 30 кунлик муддат ичида шу корхона рўйхатдан ўтказилган халқ депутатлари маҳаллий Советининг ижроия қўмитасига тақдим этишга мажбурдир.

12-модда. Тадбиркорларнинг рақобат қилиш шартлари.

1. Тадбиркор томонидан хўжалик оборотига киритиладиган маҳсулотларга албатта маркировка қўйилиши, унда фирманинг белгиси ёки маҳсулотнинг рамзи, тадбиркорлик ташкилоти жойлашган ер, маҳсулотни таърифлайдиган бошқа маълумотлар кўрсатилган бўлиши керак.

2. Ўзгаларнинг фирма ва товар белгиларини, шунингдек бир ишлаб чиқарувчининг маҳсулоти билан бошқа тайёрловчиларнинг маҳсулотларини чалкаштириб юбориш имконини берадиган бошқа маълумотларни ўзлаштириб олишга йўл қўйилмайди. Шу масалалар юзасидан рўй берадиган низолар амалдаги қонунлар асосида суд орқали ҳал этилади.

3. Давлат рақобат эркинлигини қонун асосида, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи идоралар ва молия идоралари орқали таъминлайди, истеъмолчилар ҳуқуқларининг камситилишига йўл қўйилмайди, тадбиркорлик фаолиятининг ҳар қандай соҳасида монополизм кўринишларини бартараф этади.

4. Рақибнинг обрўсига путур етказишга қаратилган ҳаракатга, эркин рақобатни чеклаш мақсадида тадбиркорларнинг ўзаро уюшиб, ишлаб чиқариш ҳажмини келишув асосида белгилашларига, уни сотиш ва таъминот бозорларини бўлиб олиш ҳақида жуда паст монопол нархларни сақлаб туриш тўғрисида ҳар қандай тил бириктиришларга йўл қўйилмайди. Бундай фаолияти учун суд орқали 10 минг сўмдан 100 минг сўмгача жарима солинади ва ноқонуний ишлар орқали топилган фойданинг ҳаммаси ундириб олиниб, маҳаллий бюджет даромадига ўтказилади.

13-модда. Тадбиркорлик ташкилоти (ширкат)ни тугатиш

1. Тадбиркорлик ташкилотининг фаолияти қуйидаги ҳолларда тугатилади:

— тадбиркорлик ташкилоти эгасининг қарорига кўра;

— низомда ёки шартномада кўзда тутилган тартибда;

— лицензия ёки ижозат муддати тугаган тақдирда;

— тадбиркорлик ташкилоти синган ҳолларда — агар тўлаш учун тақдим қилинган қарздорлик миқдори тадбиркорлик ташкилоти (жамият) активлари қийматидан ошиб кетган ва тадбиркорлик ташкилоти (жамият) хабарнома олган кундан бошлаб бир ой мобайнида шу қарздорликдан қутулмаган тақдирда;

— тадбиркорлар (корхоналар) бирлашган тақдирда;

— тадбиркорлик ташкилоти рўйхатдан ўтказилгандан кейин уч ой муддат ичида тадбиркорлик фаолияти бошланмаган тақдирда;

— суд ёки ҳакамликнинг қарорига биноан.

2. Тадбиркорлик корхонаси тугатилганлиги бир ой ичида матбуот орқали ва корхоналарни рўйхатдан ўтказувчи жумҳурият идораларига расман хабар қилиниши зарур.

Тугатиш тўғрисида қарор қабул қилувчи тугатиш комиссиясини тайинлайди, бу комиссия тадбиркорлик ташкилотини уни тугатиш жараёнида бошқаради.

3. Тугатиш комиссияси тадбиркорлик корхонасининг мол-мулкини баҳолайди ва тугатиш балансини тузади.

Тугатилаётган тадбиркорлик корхонасига кредиторларнинг даъволари тугатиш ҳақидаги эълон матбуотда босилиб чиққан кундан бошлаб уч ой муддатда тақдим этилади.

4. Тадбиркорлик корхонасининг қарзлари қуйидаги навбатда тўланади:

— тадбиркорлик корхонаси етказган зарар муносабати билан шундан кейинги ҳар ойлик тўловларни сармояга айлантириш учун ижтимоий таъминот муассасасига бадал;

— бюджетга қарзлар;

— атроф-муҳитга етказилган зарарни қоплаш харажатлари;

— ўз даъволарини муддатида тақдим этган қарз берувчиларга қарзлар;

— бошқа қарз берувчиларга қарзлар.

5. Агар қарз берувчиларнинг талабларини қондириш учун тадбиркорлик ташкилотининг мол-мулки етарли бўлмаса, мулкдор (тадбиркор, шерик, мулкдор)нинг белгилаб қўйилган жавобгарлигига биноан қарз берувчининг даъволари мулкдор (тадбиркор)нинг мол-мулки ёки мулкдорларнинг мол-мулки ҳисобидан уларнинг тадбиркорлик ташкилотига қўшган улушига мутаносиб тарзда қондирилади.

Қарз берувчилар даъволарининг тадбиркорлик ташкилоти, унинг эгаси (тадбиркор, мулкдор)нинг мол-мулки қондира олмаган қисми мутаносибликка риоя этган ҳолда бекор қилинади.

6. Қарз берувчиларнинг даъволари (ёки шу даъволарнинг бир қисми)ни тугатиш комиссияси асоссиз деб топса, даъвони рад этувчи хулоса қабул қилинган кундан бошлаб бир ой муддатда хулоса устидан судга, ҳакамликка ёки холислар судига шикоят қилинмаса, бу даъволар (ёки уларнинг бир қисми) бекор қилинади.

7. Тугатилаётган тадбиркорлик ташкилоти ходимларининг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш Ўзбекистон ССЖ меҳнат қонунлари билан тартибга солинади.

8. Тадбиркорлик ташкилотининг қарз берувчилар даъволари қондирилгандан ва ёлланган ходимларга ҳақ тўлангандан кейин қолган мулки мулкдорга қолади ёки мулкдорлар ўртасида мулкдорларнинг қўшган маблағига ва ҳиссасига қараб мутаносиб тарзда тақсимланади.

Тадбиркорлик ташкилоти давлат рўйхатига олиш жумҳурият қайдномасидан чиқарилгандан кейин у тугатилган деб ҳисобланади.

IV бўлим.

ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ДАВЛАТ БИЛАН ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАРИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ

14-модда. Тадбиркорларнинг давлат бошқаруви идоралари билан ўзаро муносабатлари

1. Давлат бошқарув идоралари тадбиркорлар билан ўз муносабатларини ташкил этганда:

Солиқ ва молия-кредит сиёсатидан, шу жумладан солиқларнинг ҳамда давлат кредитлари бўйича процентларнинг ставкаларини белгилашдан, солиқ соҳасидаги имтиёзлар ва нарх белгилаш қоидаларидан, амортизация ажратмалари нормаларидан, иқтисодий жазо чоралари кўламидан;

— давлат мол-мулкидан ва заҳира жамғармаларидан, лицензиялар, концессиялар, лизинг, ижтимоий, экологик ва бошқа нормалар ҳамда нормативлардан;

— ташқи савдо ва молия-валюта сиёсатидан;

— давлат буюртмаларидан;

— Умумдавлат, жумҳурият ва минтақа дастурларидан фойдаланадилар.

2. Давлат идоралари ва мансабдор шахслар тадбиркорларга фақат қонунларда белгилаб қўйилган ўз ҳуқуқ доирасидагина кўрсатма беришлари мумкин. Давлат идораси ўз ҳуқуқ доирасига мос келмайдиган ёки қонунларни бузадиган ҳужжат чиқарган тақдирда тадбиркор мазкур ҳужжатни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида судга мурожаат этишга ҳақлидир.

3. Тадбиркорларнинг давлат билан муносабатларини тартибга солиш учун қонун томонидан ваколат берилган бошқарув идоралари тадбиркорларнинг моддий-мулкий, молиявий, меҳнат, ахборот ва табиий ресурслардан конкурс ва ҳақ тўлаш шарти билан фойдаланиши учун тенг ҳуқуқларни таъминлаб беришлари лозим.

4. Давлат буюртмасини ихтиёрий равишда қабул этган тадбиркорлик ташкилотлари буюртма берган идора томонидан моддий-техника ресурслари билан, агар шартномада бошқача тартиб кўзда тутилмаган бўлса, шу буюртмани бажариш учун зарур бўлган ҳажмда таъминланади.

5. Давлат эркин хўжалик юритиш фаолиятини ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлайди, бунинг учун зарур иккиламчи муассасаларни, шу жумладан ахборот, маслаҳат берадиган ва ўқув марказларини вужудга келтиради.

15-модда. Тадбиркорликка солиқ солиш

1. Тадбиркорлик ташкилоти фойдадан Ўзбекистон ССЖ қонунларида белгиланган миқдорда бюджетга солиқ тўлайди. Ўз фаолиятини эндигина бошлаётган кичик ва хусусий корхоналар (ширкатлар) дастлабки икки йил мобайнида солиқ солинишида имтиёзли шартлардан фойдаланадилар.

Кичик ёки хусусий корхонанинг фаолияти уч йиллик муддат тугаганидан кейин тўхтатилган тақдирда солиқ бутун фаолият даври учун тўла олинади.

2. Солиқ имтиёзлари тадбиркорлик ташкилотларига Ўзбекистон ССЖнинг «Корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинадиган солиқлар тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ берилади.

3. Халқ депутатлари Советлари ижтимоий жиҳатдан устун соҳаларда, шунингдек кўп илм талаб қилинадиган тармоқларда иш олиб бораётган тадбиркорлик ташкилотларини солиқ тўлашдан озод қилиш ёки улар учун белгиланган солиқ ставкаларини камайтиришга ҳақлидирлар.

4. Тадбиркорнинг шахсий даромадига фуқаронинг даромадига бўлгани каби солиқ солинади.

16-модда. Молиявий ва кредит муносабатлари

1. Тадбиркорнинг шахсий жамғармалари, фойда, амортизация ажратмалари, қимматбаҳо қоғозларни сотишдан тушадиган маблағлар, давлат корхонаси ва жамоат ташкилотларидан олинган қарз маблағлари, шунингдек Ўзбекистон ССЖ қонунларига зид бўлмаган бошқа тушумлар тадбиркорлик ташкилоти молиявий ресурсларини шакллантиришнинг асосий манбаларидир.

2. Тадбиркор пул маблағларини сақлаш ва ҳамма турдаги ҳисоб-китоб, кредит ва касса операцияларини амалга ошириш учун исталган банкда ҳисоб-китоб варақасини ва бошқа варақаларни очишга, шунингдек, уларни чекланмаган миқдорда ва шаклда олишга ҳақлидир.

17-модда. Тадбиркорлик фаолиятининг ташқи иқтисодий жиҳатлари

1. Хўжалик юритиш субъекти ҳисобланган тадбиркор ССЖИ ва Ўзбекистон ССЖ қонунларига мувофиқ ташқи иқтисодий фаолиятни мустақил асосда амалга ошириш ҳуқуқига эгадир.

2. Тадбиркорнинг валюта шаклида олган даромадлари унинг ўзи томонидан Ўзбекистон ССЖ қонунларига мувофиқ тақсимланади.

3. Экспорт-импорт учун солинадиган солиқдан жумҳурият ва маҳаллий бюджетларга ажратмаларнинг ставкалари Ўзбекистон ССЖ қонунлари билан белгиланади.

4. Хўжалик юритиш субъекти бўлган ҳар бир тадбиркор қонунларда белгиланадиган шартлар асосида махсус ўтказиладиган кимошди савдоларида ёки давлат банкида корхоналардан амалдаги бозор нархларида ҳар қандай чет эл валютасини сотиб олиши мумкин. Хўжалик юритиш субъектининг валюта маблағини тортиб олиш тақиқланади.

18-модда. Ҳисоб-китоб ва ҳисобот

1. Тадбиркорлик ташкилотлари статистик ва бухгалтерия ҳисобини Ўзбекистон ССЖ Давлат статистика қўмитаси ва Ўзбекистон ССЖ Молия вазирлиги тасдиқлаган тартибда юритадилар.

Тадбиркор ҳар йилнинг чорагида молия идораларига корхонанинг даромадлари тўғрисида Ўзбекистон ССЖ Молия вазирлиги белгилаб берадиган шаклда декларация топшириши шарт.

2. Тадбиркор даромадларга оид ҳисобот маълумотлари тўғрилиги учун Ўзбекистон ССЖ қонунларига мувофиқ тўла жавобгар бўлади.

19-модда. Тадбиркорлик ташкилотларининг фаолияти устидан назорат

1. Тадбиркорлик ташкилотларининг фаолияти устидан тўла назорат қилиш ҳуқуқига мулкдорлар, молиявий фаолият устидан тўла назорат қилиш ҳуқуқига эса Ўзбекистон ССЖ молия идоралари эгадирлар.

2. Тадбиркор тадбиркорлик ташкилотининг назорат қилиниши шарт бўлмаган ишларидан ва материалларидан бегона кишилар ёки ташкилотларни хабардор қилишга ва бирон-бир назорат идораларини бу материаллар билан таништиришга, агар қонунларда бошқа тартиб кўзда тутилмаган бўлса, мажбур эмас.

20-модда. Тадбиркорлар ҳуқуқлари ва манфаатларининг кафолатлари

1. Ўзбекистон ССЖ тадбиркорларнинг «Ўзбекистон ССЖда Мулкчилик тўғрисида»ги Ўзбекистон ССЖ Қонуни ва ушбу қонун, Ўзбекистон ССЖ қонун ҳужжатларида белгиланган мулкчилик муносабатларини барқарор бўлишига кафолат беради. Ўзбекистон ССЖ қонун ҳужжатларида кўзда тутилганидан ташқари ҳолларда мулкдорнинг мол-мулкини зўрлик билан тортиб олишга йўл қўйилмайди.

2. Ўзбекистон ССЖ давлат ҳокимияти ва бошқарув идоралари мулкдорнинг ҳуқуқини тўхтатадиган қонун ҳужжатларини қабул этган тақдирда, шу ҳужжатлар қабул этилиши натижасида мулкдорга етказилган зарар суднинг қарорига биноан тегишли ҳокимият идораси ёки бошқарув идораси ихтиёридаги маблағ ҳисобидан мулкдорга тўла ҳажмда тўланади.

3. Ўзбекистон ССЖ қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолатларда ва тартибда мулкдорнинг мажбуриятлари юзасидан унинг мол-мулкига жазо чораси белгиланган тақдирдагина давлатнинг тадбиркорлик ташкилоти ихтиёридаги мол-мулкни мулкдордан тортиб олишига йўл қўйилади.

Қонун лойиҳасига доир фикр-мулоҳазалар ва таклифлар 1991 йил 1 февралгача қуйидаги манзилгоҳга юборилсин: 700008, Тошкент шаҳри, Ҳукумат уйи, Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашининг иқтисодий ислоҳот ва маҳаллий ўзини ўзи бошқариш қўмитаси.

Телефонлар: 39-84-76, 39-55-79.

ЧАҚАНДОЗЛАРДАН ИМТИҲОН ОЛАДИГАН ҚУРИЛМА

Тошкентдаги «Геологоразведка» заводида эркин ва классик услубларда беллашадиган курашчиларнинг имкониятларини аниқлашга ёрдам берувчи ўзига хос қурилма синовдан ўтказилди.

Одатдан ташқари рақиб билан Ўзбекистон давлат физкультура илмгоҳи терма командасининг спортчилари беллашдилар. Уларнинг кўпчилиги кураш бўйича жумҳурият терма командасининг аъзоларидир. Янги қурилмани билимдон мутахассислардан иборат комиссия маъқуллади.

Бу қурилма шарофати билан энди тренерлар спортчиларнинг мусобақаларга қай даражада тайёр эканликларини чамалаб билишларига тўғри келмайди. Компьютер барча зарур маълумотларни беради. Ўзбекистон ССЖ давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг ахборот-методика марказидан хабар қилишларича, стендларни «фирма» ЭҲМлари билан жиҳозлаш мўлжалланмоқда. Ҳозир шу масала ишлаб чиқилаяпти. Япония, АҚШ, Греция мутахассислари янги қурилмага қизиқиб қолдилар.

Рақиб вазифасини турли оғирлик тоифаларидаги курашчилар учун мўлжалланган алмаштириладиган қўғирчоқлар «команда»си бажаради. Стенд рақиб қўлларининг мушак кучи билан тенг кучда ишлайдиган қўл эргометри билан жиҳозланган. Қўғирчоқлар билан беллашув спортчиларнинг жисмоний тайёргарлигини, чидамлилигини, чаққонлигини аниқлашга ёрдам берадиган махсус дастур асосида ўтказилади.

— Янги қурилмалардан фойдаланиш курашчиларни тайёрлаш жараёнини яхшилайди, — деб ҳисоблайди ахборот-методика марказининг директори Н. Керимов. — Дастур асосида ўргатиш қоидасида ишловчи нисбатан арзон қурилмалар давлат маблағини тежаш имконини беради.

Халқаро кураш федерациясининг вице-президенти, профессор А. Новиков бу ғоянинг муаллифи ва ташаббускоридир. Кейинчалик металлда ўз ифодасини топган ишнинг бутун методик қисмини А. Новиковнинг шогирди, эркин кураш бўйича спорт мастери Н. Керимов бажарди. Ғоянинг техник ифодасини «Геологоразведка» заводининг инженери С. Петрунин бошчилигидаги мутахассислари амалга оширдилар. Ишланмани спорт ва саёҳат анжомлари Бутуниттифоқ илмгоҳи пул билан таъминлади.

Бу йил завод Ўзбекистон ССЖ давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг буюртмасига биноан бир нечта ана шундай қурилма тайёрлайди.

(ЎзТАГ мухбири).

Турсун Иброҳим

— очерк —

ПАЛТОВЛИК ЧОЛ

МОЛ-ХОЛИДАН, қўй-эчкисидан хабар олиб қайтган Пернабой отанинг вужудини ногоҳ иссиқ тер босдию, кўз олди қоронғулашганча боши гангиб, ётиб қолди. Умр бўйи тирикчиликнинг не бир тири забтига миқ этмас, мудом дарё кечиб, тоғ ошар, чарчаш нималигини билмасди. Буниси нимаси? Қариндошчилик қилиб, савдо-тижорат ишлари билан Тошкенти азимга тушганида қон босими касаллиги ҳақида эшитган, эламай елка учириб қўяқолганди. Шу дардга чалиндимими? Иссиқ жон — чўчиди, ва бирдан лўқиллаб турган бошини сарак-сарак қилди: бе, ичиши булоқ суви, эрмакка дўлана, равоч еб юрадиган одамда қон босими нима қилсин! Ё?.. Бу ёқда яшаш қийинлашгандан қийинлашмоқда. Охири бахайр бўлсин-у, ҳозир етти ўлчаб эмас, етмиш ўлчаб бир кесадиган замон. Ўйламай десанг, гурасс-гурасс ўй босади. Аслида ўй-хаёл — кўнгилнинг чашмаси. Яна ўйлари лойқаландимикан? Тошиб, қирғоғидан ошдимикан?!

— Ҳой, ким бор?

Қишнинг қатлам-қатлам қорига, баҳорнинг сел, довулига дош берадиган хонадони кимсасиз, гўё тош қотган, хувиллаб турибди. Хотини Гуландом қизи, набираларини кўргани ўзбек қудасиникига кетган. Ўзбек дегани диди, дунёси улуғ халқ — ўзлигига, кенглигига боради — дастурхонига борини тўкмасдан, ўрнига қўйиб меҳмон-излом қилмасдан жўнатмайди. Қариганида кўрган ўғил-қизлари эса Бўстонлиқнинг марказида ўқийди. Мактаб-интернатни ёпибди дейишганди. Ёпган бўлса — ўқиганлар шаҳар олиб бераётибдими — қайдасан Палтов деб келишавермайдими!

Чол чорасиз, шу топда ўзидан, кўнглидан бўлак юпанчи, суянчи йўқ эди. Эмаклаб эсада қўшниларини қора тортиб чиқайин деса, хойнахой қуналғалари бўм-бўш, юмушнинг кетидан қувиб қўрадами, дарадами юришибди. Кеч қайтишади. Ҳали унга анча бор. Бу ёқда...

Ўлим суриштириб ўтирадиганга ўхшамайди. Қошида оғзига сув томизиб, иймон ўгирадиган киши йўқ, бировдан олари, бировга берари бор, хайр-маъзурни насия қилиб кета-ворса-я! «Э, й-ў-қ, — деди Пернабой чол, худога нола қилиб.— Ўзингга аён, элдан тонган, сувга тупуриб, ушоқни хор қилган жойим йўқ. Қачон десанг омонатингни топширишга тайёрман-у... Лекин, шу, харом қотмасам, тепамда яқинларимдан бирови турса дейман-да! Кейин, арзимаган бош оғриғи нима деган гап? Кўкрагимнинг санчиши ҳам биринчимас...»

У ҳақ эди, кўксида бир эмас, бир неча бор санчиқ турганди.

Пернабой Тоштеновнинг етти отаси Палтовда ўтган. Хоклари шу ернинг хокига қоришган. Ўзи ҳам осмонга устун бўлгудай қад қўйган Қўнғирбуқа тоғига кўнгил қўйиб, суяниб ўсди. Тириклар — ўлик, ўликлар — тирик... Шу хаёл кўнглидан кечди-ю, кўзига ёш келди, Чотқолнинг шабадаси ила терчил юзини елпиётган, силаётган аллақандай қўллар, ё тавба, волидаи мухтарамаси, ота-боболарининг руҳимасмикин? «Ўша! Ўшалар!..

— Чол чиғаниб, ёстиққа тирсак тираганча ўтириб олди. — Мендан ҳол-аҳвол сўрашаяпти, юпатишаяпти... Палтов, Қўнғирбуқа эгасиз қолмасин дейишаяпти. Йўқ, йўқ, уларни чирқиратиб ташлаб кетолмайман! Ишончли, иймони бутун одам керак. У ким? У қани?..».

Чол ўзини бардам тутишга ҳаракат қилиб, атрофга олазарак кўз ташлади. Ҳеч зоғ йўқ. Ботаётган қуёш нури қояларда зар рўмолдай чулғаниб, хилпираб турибди.

Палтов дегани — асал тоғ дегани. У Қўнғирбуқанинг этаги, эҳтимол, уни деган элга ёзган дастурхони. Э-ҳа, бўтакўз булоқларида балиқлар ўйнайди, жоҳил, очофат келгинди овчиларни демаса, тўнғиз, жайронлар уюр-уюр ўтлаб юради. Зиравор, дориворлари ўзи билан. Дастурхон кўрки — хандон пистаю ғалвирак бодоми, ёнғоғу турфа хил мевалари ҳамин қадар. Ошга, кобили шўрвага зира, қора қанд шундай тупидан териб қозонга солинади. Фақат нону туз бўлса бас.

«Нону туз... Ҳаммасидан ҳам аввало шу керак! — Ногоҳ Пернабой чол касалини унутди, кўзлари чақчайиб кетди. — И-я, бу ёғи... Нима бўлаётибди ўзи? Худо кўрсатмасин, Тошкентдан ҳафта, ўн кун ун, туз келтирилмаса аҳли қишлоқ хароб, ҳолати разим-ку! Илгарилари...»

Илгарилари тоғ ёнбағирларига, тепалару қияликларга қор, ёмғир сувида битадиган буғдой, арпадан тортиб сулигача, ловия, нўхотдан тортиб зиғир, канакунжутгача экиларди. Тўрт-беш тегирмон, обжувоз ишлаб турарди. Донингни торт, зиғир, мағизларингни ёғ қил — қандингни ур эди. Ҳатто қишлоқ ўзидан орттириб довруғи кетган зиғир мойини, дони, кунжарасини бозорга чиқарарди. Қани у ишбилармонлик, қани тўкинлик? Қилди-қилди ҳукуматни холва деб билганлар, уни бўйинларига бўйинча қилиб илганлар қилди! Марказ деди, марказдан сен қарз деди: қарабсанки, оч олатўғаноққа ўхшаб чиғиллаб турибсан, берса ейсан, урса ўласан.

У, бундай ўйлаб қараса, ўшанда — тегирмону обжувозлар бузиб ташланганида, пахтага обиҳаёт деб Бурчимулланинг ярми сувга ботирилганида юрагида илк бор санчиқ турган экан.

Кейин... Кўрмаган куни қолдими унинг! Қуруқшўп (Хрушчевни жўқчилар шундай аташади) тахтга минди-ю, чини биланми, арақнинг таъсиридами, ҳарқалай коммунизм деган қурилишни қуриб ташлайдиган бўлди. Бунинг учун ҳар ким ўзбошимчалик қилиб: тузлиғимда тузим, юрганимда изим қолсин, демаслиги керак экан. Кўнмаган жон борми?! Коммунизм қурилса, унинг элга нафи тегса, нур устига аъло нур эди-я! Қаёқда, бер-ҳа, бер; торт-ҳа, торт билан деҳқону чорвадорнинг қоққанда қозиғи, халтасида озиғи қолмади. Дастурхонга нон ўрнига кунжара қўйилди.

Шунда индамас, тиниб-тинчимас Перна чол иккинчи бор кўксини чангаллади. Қора қозонни сувга ташлаганидан, вақти келса очин-тўқин қолганидан эмас, раҳбарларнинг элни одам ўрнида кўрмаганидан; э, бош бўлиш, бошни силаш бунақамасда, деган гапини айтолмаганидан юраги санчиди. Эсида, ўшанда кўкка сапчийдиган улоқчи отини, ҳар йили қулунлайдиган, қимизи ўликни тирилтирадиган байталини, қанчадан қанча қўй-қўзи, сигир-бузоқларини сув текинга давлатга топширганди.

Одам боласининг кўзи тўқ, кўнгли тўқ бўлсин экан. Бу, ҳам, ниҳол дарахтга қараб бўй қўяди, деганларидай қонга, ўсиб-унган маконга боғлиқ. Ери асл, йўриғи асл. Таънали кунларда бардам тутади, тойилтирмайди. Болалигидан чўпон таёғини судраган, конда ишлаган, сўнгги йилларда доривор ўт йиғиш билан андирмон Пернабой ота бирон марта нолиганмас. Аксинча, юрт тўқ — сен тўқ, деган нақлга амал қилади, нолишни ношукурлик деб билади. Ўнми, ўн бешми йилдирки, пенсияда. Қўлига тийини теккани йўқ. Гоҳо сабзчилар — қариялар қанотида кун кўрадиган бесоқол «отахонлар», хонимчалар — чамаси, йўлига оларини эслатган бўлишади. Шунда: топганим етиб турипти, ортиқчаси димоғни ҳидлантиради, мен рози, Кубанингми, Чернобилнингми ҳисобига ўтқазвор, деб қўяди. Пул ўша жойларга кетадими, туяни бутун ютадиган томоқлардан ўтадими — ким билсин. Унинг ҳақида гап кетса :э, ҳалиги Тантибойваччами, деб қўйишларининг боиси шу.

Кишининг ёши ўтгани сайин эти ҳам юпқалашиб бораркан. Тунов йилимиди, кўксида иккинчи бор тош кўчгандай ғулув кўтарилди, юраги яна ёмон санчди. Ота уруш кўрган, 1-Украина фронти қўшинлари билан душманни хумордан чиққунча тирқиратган. Шу хизматларини хотирага олиб, қўмондонлик медалми, нимадир юборган экан. Беришмади. Нимамиш? Урушда қатнашганлиги ҳақида қоғози йўқмиш. Унча-мунчага пинагини бузмайдиган, ҳай майли, деб қўядиган одам бирдан бақириб юборди. «Қоғозни қайда қолдирганман, қаёқдан билай! Ана, командирим, Владимир Тригубов тирик, бирга жанг қилганмиз. Ўшанинг ҳам сўзига ишонмайсизларми? Ўзларинг одам-подаммисанлар? Кишининг бир парча қоғозчалик қадри қолмаса-я!.. «Шундай деди-ю, хушини йўқотди, пешонасидан жўхоридай-жўхоридай тер чиқиб кетди.

Ҳозирги санчиқ — учинчиси. Неча кун, неча ой ўтибдики, кўз кўриб қулоқ эшитмаган Ўш воқеаси хаёлидан қани нари кетса! «А-а-а... Иниси оғасининг, оғаси инисининг қонини тўкса-я! — У қуркшаб қолган лабларини қимтиб намларкан, пешонасига шап эткaзиб урди.

— Бундай бўлиши мумкин эмас. Мумкин эмас! Орага ғаламис аралашган. Бировларни уриштириб ёнидан сочилган дону ушоғини терадиган иблис аралашган. Ишонмайман, илло-билло ишонмайман!..»

Ўғиллари Қиличбек билан Жонибек келганида оталари кўксини чангаллаганча ҳансираб ётарди.

— Сизга нима бўлди, ота?!

— Ҳеч нима, — чол кўзини қия очиб, болаларига қаради. — Қайтдиларингми? Ҳа, яхши...

— Тобингиз қочдими?

— Сўрама... Отни мингину зув бориб акангни келтир.

Пернабой ота дорихона мудири Мардонбек Назирқулов билан ота-бола тутинган. Бир-бирларига ишқлари, ишлари тушганиданмас, асли бир уруғ, бир элатмасмилар, томир томирни тортганидан, қон қонни деганидан, юракдан. Мардонни эслаши, Қиличбек минган отнинг дупури тиниши билан чол дардини унитдими, чорданани чор қуриб, эшикка тикилганча ўтириб олди.

— Тузукмисиз энди? — сўради Жонибек.

— Тузукман. Лекин...

Унинг пешонаси тиришди. Яқинда қазо қилган дўсти, дардкаши Ўрозбой Норжигитовни эслади. «Палтовдан кетиб чакки қилди. Ҳойнаҳой ота-онасининг арвоҳи нохуш... Э, бу, ҳар ким киндик қони томган маконни ташлаб кетаверса, дунё тўзиб-битади-ку! Аммо Холтой, умридан барака топсин, тоғдан эниб келган, энлик қилармиди, деб ажратмади, маракаларида тахт туриб берди. — Қишлоқ оқсоқоли Холтой Хайриддинов чолнинг диққати ошиб, тутаган пайтларида: «Каллангиз домсоветми, оламнинг ташвишини қиласиз-а!» деб койиб, юпатарди. Унинг шу гапи ёдига тушиб, кулди. — Ана энди аччиғи чиқади яна. Мардондан ҳам, оқсоқолдан ҳам эшитадиганимни эшитаман...»

Қулоғига тоққа тирмашиб, чираниб келаётган машина товуши чалинди. Чиройи очилди. Димоғи чоғ, аразчи боладай ётволди: «Укасидан эшитгану оёғини қўлига олиб чопган». Кексани овқат, энг муҳими, атрофидагиларнинг шафқат, шафоати асрайди. Қиличбекдан эшита ошиқиб келган Мардон касални суяб бағрига олди-да, томирини ушлаб кўрди. Хатар ўтган, тан бақувватлик, руҳ тетиклик қилган.

— Уканг ваҳима солибдида, а?

— Ваҳима солмаганда, — Мардон уришиб, тинчимаган чолнинг танобини тортиб қўймоқчи эди, ўзини босди. — Бунақа эмасда, ота, жиндай нарсага жиззакилик қиладиган ёш болага ўхшайсиз-а!

— Ёш бўлганимдами...

— Нима қилардингиз?

— Олатовлик лақмаларнинг ёқасидан олардим. Суф-э! Ҳафтафаҳм, пайтава қулоқ бўлишмаса туғишганига, оғасига қўл кўтарадими?

— Ҳа, энди...

— Дим болам, гапнинг белига тепма! — чолнинг қисиқ кўзлари ярқ этиб очилди. — Қўй-э! Яна сабр, яна шукуроналиг-а!.. Хўш, ўзинг айт, ўртадаги оға-инилик ҳурмати қани? Оқибат қани? Манманлик қилиб, бир-бирига терс қараб нимага эришди? Кўриб турибсан, ичида мой қайнайдиган кувимиздан, роҳатижон сувимиздан айрилиб ўтирибмиз. Камми? Қуруқ чўп суқсанг кўкарадиган ер, бағри тўла мадан тоғларничи? Давлат наҳанг балиғдай ютди қўйди. Ҳатто сени ҳам, мени ҳам... Бу аҳволда қачон одам бўламиз, қачон косамиз оқаради?!

— Қизишманг, сизга мумкин эмас, — Мардон авайлаб чолнинг қўлтиғидан тутди. — Қани, кетдик!

— Қаёққа?

— Беш-ўн кун даволанишингиз керак.

Пернабой чол, бир қўли Мардоннинг елкасида, бир қўли билан шишасидан оғзига нос ташлаётиб ёнма-ён келаётган кичик ўғилларига деди:

— Онангга, келиб қолса опаларингга айтларинг, мен акангникида бўламан! Оқибат қилсаларинг тушарсанлар...

...ЯҚИНДА Пернабой чолни кўрдим. Мардон ўғлиникидан чиқиб келаётган экан. Соппа-соғ, Пишпак, Ўшни айланиб қайтибди. Хурсанд. «Ёлғондан ёвғон пишмайди. Пишмади... — деди у ўйчан ва қўшиб қўйди. — Қайта қуриш — аслига, наслига қайтиш!..» Кулди. Булутлар орасидан мўралаб турган қуёш, қипяланғоч тоғу тош кулгандек эди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг пармалаш участкаси жамоасини байналмилал, деб бежиз айтишмайди. Бу ерда ўндан ошиқ миллатга мансуб кишилар қўлни-қўлга бериб фидокорона ишламоқдалар. Ушбу суратда жамоа аъзоларидан Фарҳод Бурхонов (чапдан) Жўра Ҳолиқов, Александра Хусаинова, Света Судманларни иш режаларини муҳокама қилаётган вақтда кўриб турибсиз.

Суратташ М. НАЗАРОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИДА

Саволларингизга жавоб берамиз

ТАҲРИРИЯТИМИЗГА хатлар кўп келади. Шунга яраша уларнинг мазмуни ҳам турли-туман. Лекин уларнинг орасида биздан у ёки бу нарса ҳақида савол сўраганлари ҳам учраб туради. Бугун шундай саволлардан иккитасини, жавоблари билан бераяпмиз. Муаллифларнинг фақат ўзларигагина хат юбормаганлигимизнинг сабаби, бизнингча жавоблар бошқа ўқувчиларимизни ҳам қизиқтирса керак.

«Уйда беш-олтита қўй сақлаймиз. Ҳар йили уларнинг жунини қирқиб килограммини 4,5—5 сўмдан давлатга топширамиз. Аммо, эшитишимча жуннинг давлат харид нархи 9 сўм экан. Шунинг ҳақиқат ёки йўқлигини билиб берсангиз».

Сафарали Эрназаровнинг бу сўровини вилоят чорвачилик давлат инспекцияси бўлимининг бошлиғи Қудрат Толиповга берганимизда у 1 январдан бошлаб қўйлар жунининг нархи қайси тоифадалигига (дағал, ярим майин ва ҳоказо) қараб 113 фоизгача, қоракўл терисининг давлат харид баҳоси эса 143 фоизгача ошишини айтди.

«Нархини 100 фоиз тўлаб 3 ёки 4 ғилдиракли МТЗ-80 тракторини сотиб олмоқчиман. Ҳамма жойда Т-18-Х4 маркалиси бор. Лекин унинг менга кераги йўқ. Балки Тошкент трактор заводида сотишар. Шуни билиб беришингизни сўрайман».

Тошкент трактор заводи раҳбарларига шу саволни берганимизда улар заводнинг аҳолига МТЗ-80 тракторини сотмаслигини айтишди.

● Фан заҳматкашлари

ЙИРИК ШАРҚШУНОС

ТАРИХ фанлари доктори, профессор Марат Абдусаматович Бобохўжаев на фақат жумҳуриятимизда, балки Иттифоқдаги таниқли олимлардан бири ҳисобланади. Марҳум олим А. Х. Бобохўжаев оиласида туғилиб, ўсиб-улғайган Марат ака 1951 йилда В. И. Ленин номидаги ТошДДнинг Шарқ факультетини тугатгач, отасининг изидан бориб, шарқшунослик-афғоншунослик касбини танлади. Афғонистон тарихи бўйича 1956 йилда номзодлик ва 1974 йилда докторлик диссертацияларини муваффақиятли ёқлаб, қарийб 30 йилдан буён Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг Яқин ва Ўрта Шарқ бўлимини бошқариб келаётир.

Шу пайтгача М. Бобохўжаев юзга яқин илмий ишлар ёзди. Шулардан учтаси Афғонистон тарихининг энг муҳим масалаларига бағишланган йирик монографиялардир. Унинг биринчи асари — номзодлик иши бўлиб, 1960 йилда Москвада «Афғонистоннинг мустақиллик учун кураши» номи билан нашр этилди. Мазкур китобда XIX асрнинг биринчи ярмида афғон халқининг инглиз мустамлакачиларига қарши олиб борган адолатли кураши тасвирланиб, Буюк Британиянинг ўша даврда Афғонистонга нисбатан қўллаган сиёсати фош этилади. Шунингдек, унда Афғонистондаги Кобул, Ҳирот, Қандаҳор вилоятлари ҳокимликларига нисбатан чор Россиясининг муносабатлари ҳам кўрсатилган.

Олимнинг иккинчи йирик асари — «XVIII асрнинг иккинчи ярми — XX аср бошларидаги рус-афғон савдо муносабатлари» 1965 йилда рус тилида Тошкентда чоп этилди. Архив материаллари ва тарихий ҳужжатларга асосланиб ёзилган ушбу монография ғоятда қизиқарлидир. Маълумки, ўтган асрнинг 70-йилларигача рус-афғон бозорида асосан инглиз — ҳинд транзит товарлари муомалада бўлган эди. Афғон бозори учун Англия ва Россия ўртасидаги рақобат ўша йиллари ўта кескинлашган эди. Биринчи бобда мана шулар ҳақида ҳикоя қилинади. Асарнинг иккинчи бобида эса XX аср бошларигача бўлган афғон ва рус савдо муносабатлари кўрсатилади. Бу даврда инглиз — ҳинд товарлари анча камайиб, анъанавий афғон товарлари кўпроқ муомалага кирганлиги айтилади. Асарнинг учинчи бобида XX асрнинг дастлабки ўн йилликларида Афғонистон қишлоқ хўжалиги товарлари тобора жонлана бошланганлиги, 1 жаҳон уруши бошлангандан сўнг чор Россияси анча заифлашиб, афғон бозорида яна Буюк Британиянинг роли ошганлиги, умуман чор Россияси, Афғонистон, Буюк Британия (Ҳиндистон орқали) давлатлари ўртасидаги иқтисодий муносабатлар ҳақида қизиқарли маълумотлар келтирилади.

1975 йилда Тошкентда босмадан чиққан «Афғонистоннинг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий тарихи очерклари (XIX аср охири) — М. Бобохўжаевнинг учинчи китобидир. Шу пайтгача Совет тарихшунослигида XIX аср охиридаги Афғонистон давлат тузумининг сиёсий шакллари ҳақида илмий-назарий томондан шаклланган бир нуқтаи назар йўқ эди. Кейинчалик Афғонистонда марказлашган давлат ташкил топиб, унинг тарихий-жуғрофий ҳудудлари белгиланди. Китобни ўқиш жараёнида ҳар қандай жамият тараққиёти ўзига хос объектив қонуниятлар асосида рўй беради, деган назариянинг тўғрилигига ишонч ҳосил қиламиз. Бундай илмий-назарий фикр Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатлари тарихини ўрганишда ҳам маълум аҳамиятга эгадир.

Шу вақтгача олимнинг масъул муҳаррирлигида нашрдан чиққан ўндан ортиқ турли тўпламларда хорижий Шарқ мамлакатлари тарихининг энг кўп ўрганилган томонлари ёритилган. Яқинда унинг илмий раҳбарлигида Тошкентда «Афғонистон жумҳурияти» тўплами чоп этилди. Ундан совет ва афғон олимларининг мақолалари ўрин олган.

М. Бобохўжаевнинг илмий ишлари чет элларда ҳам эътироф этилган. Унинг айрим мақолалари пушту, дари ва инглиз тилларида Афғонистонда ҳам босилиб чиққан. Қатор илмий ишларига Афғонистон, Англия ва Чехословакия олимлари тақризлар ёзишган.

Марат ака Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари тарихи, иқтисодиёти соҳаларида ёш шарқшунос кадрлар тайёрлашга ҳам алоҳида аҳамият беради. Жумладан, унинг раҳбарлигида олтита номзодлик илмий иши ёқланди.

У кўп йиллар институтда касаба уюшма ва партия қўмиталарини бошқарди. Бундан ташқари совет-афғон дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими раисининг ўринбосари, жумҳурият тарихчилари жамиятининг янги ва энг янги тарих бўлимининг раиси сифатида ҳам илмий-ижтимоий ҳаётда фаол қатнашиб келаётир.

Муборак ЮНУСХЎЖАЕВА,
Ориф УСМОНОВ,
ЎзССЖ ФА Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти катта илмий ходимлари.

● *Маҳаллий кенгашлар ва қайта қуриш*

ОСТРОВСКИЙ ҚАЕРДА ЭДИ?

ОҲАНГАРОН ноҳиясидаги Дўстлик қишлоқ Шўросининг навбатдаги сессияси бошланиши 15.00 га белгиланган эди. Гарчи депутатларнинг асосий қисми етиб келишган бўлса-да, орадан 20—25 минут ўтса ҳамки, негадир сессия бошланай демасди. Кенгаш раиси меҳнат таътилида бўлгани учун депутатлар унинг ўринбосари — «Ғаллақудуқ» совхоз-саноат комплекси партия қўмитаси котиби Роман Иванович Островскийни кутишарди. Ижроия қўмита раиси ўринбосари А. Абдураҳмонов уни излаб совхозга ҳам бориб келди. Лекин топа олмабди. Хуллас, йиғилган депутатлар сессияга «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхоз-саноат комплекси директори А. Қўшмуҳаммедовни раис этиб сайладилар ва иш бошладилар.

Сессия кун тартибидаги биринчи масала бўйича директор А. Қўшмуҳаммедовнинг ахбороти тингланди. У 1990 хўжалик йилининг якуни бўйича депутатларни атрофлича хабардор қилди. Депутатнинг маърузасидан маълум бўлдики, хўжаликда етарли миқдорда озуқа жамғарилган. Жами 2260 гектар майдонда беда етиштирилган. Оралиқ экинларидан мўл ҳосил олинган. Полиз экинлари ҳосилдорлиги ҳам чакки бўлмаган. Лекин камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда, маккажўхори силоси олиш 92,8 фоизда қолган. Кўкламда об-ҳавонинг серёғин келиши натижасида 150 гектар маккажўхори, 60 гектар майдондаги сорго бой берилди. Натижада яқин 5 минг тонна озуқа етиштирилмай қолди. Бу жумҳуриятдаги йирик чорвачилик комплекси учун деярли бир ойга етгулик озуқадир. Шунингдек хўжаликда сабзавот топшириш йиллик режаси ҳам барбод этилди. Амалда 15 гектар ерга пиёз экилиши керак эди. Лекин сабзавоткорлар 7 гектар ерга экин экишиб, уни ҳам ўт бостириб қўйдилар. Бу ерда келгусида боғ-роғларни кенгайтириш, сабзавот етиштиришни кўпайтириш чоралари кўрилмоқда.

Комплексда ҳозирги кунда 15469 та қорамол парвариш қилинмоқда. Бу ўтган йилдагидан 345 бош кам демакдир. Чорвадорлар 4860 тонна гўшт етиштиришни режалаштирган эдилар. Ўн бир ойда 4765 тонна гўшт сотилди.

Кейинги пайтда комплексда бир қатор муаммолар ҳам пайдо бўлмоқда. Булар асосан Молдавиядан келтириладиган қуруқ сут таъминотидаги узилиш туфайли содир бўлмоқда. Масалан, октябрь ойининг ўрталаригача Молдавиядан икки вагон, яъни 100 тонна қуруқ сут келтирилиши керак эди. Лекин у ёқдаги сиёсий вазият ҳатто Оҳангарондаги совхоз ишлаб чиқаришига ҳам таъсир этди. Маълумки, «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхоз-саноат комплексида асосан ёш бузоқлар сотиб олиниб, парвариш қилинади. Эндиликда эса имкон қадар сут ичмайдиган, каттароқ бузоқларни олиш ҳаракати бошланди, олинадиган бузоқлар сони ҳам камайди. Бу нарса албатта, гўшт етиштиришни кўпайтиришда маълум қийинчиликлар туғдирмоқда. Шунга қарамай хўжалик йилни 3 миллион сўм атрофида соф фойда билан якунланди. Олинган даромаднинг маълум қисми ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этишга сарфланади.

— Бизнинг Сойбулоқ қишлоғимизда сув йўқ эди, — деди музокарада сўзга чиққан депутат Обод Исоқов. — Мана давлат хўжалиги маъмуриятининг фаол ҳаракати билан қудуқ қазилиб сув чиқарилди. Тез ёрдам машинаси ажратилди. Лекин ҳали талай муаммолар бор. Қишлоғимиз 12 километр олисда, озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилиш учун марказга қатнаймиз. Ҳозирги кўп нарса ноёб бўлиб бораётган замонда биз бу ерга етиб келгунимизча, ҳеч нарса қолмаяпти. Шунинг учун қишлоғимизга алоҳида магазин қурилса, айни муддао бўларди. Битта тиббий хизмат кўрсатиш пункти очишни ҳам ўйлаб кўриш керак.

Азага келган кампир ўз дардини айтиб йиғлайди, деган гап бор. Обод ака яхши, айтилиши керак бўлган гапларни гапирди-ю, лекин кун тартибидаги масала бўйича лом-мим демади. Ахир у ҳам шу хўжаликда ишлайди, унинг ишлаб чиқаришнинг яхши-ёмон томонларидан хабари бор. Умуман олганда депутатларимиз учун ўз устларида астойдил ишлайдиган, билим ва савияларини тинмай ошириб борадиган пайт аллақачон келган. Улар ўз ваколатлари ва ҳозирги пайтда жуда кўпайиб кетган янги қонунларни қанчалик тез ва яхши ўзлаштирсалар, бизнингча, сайловчиларнинг манфаатларини шунчалик яхши ҳимоя қиладилар, фаолият кўрсатишлари осонлашади.

— Қишлоқ шўросининг агросаноат доимий комиссияси аъзолари Шодималик, Дўстлик ва Бирлик ижара-жамоаларида чорва қишловининг боришини ўрганиб чиқишган эканлар. Бу масала бўйича комиссия котиби Бўронбой Мирусмоновнинг ахбороти тингланди. Шу нарса маълум бўлдики, жамоа хўжаликларида қишловга етарли тараддуд кўрилган эмас. Қўралар умуман авария ҳолатида, тозаланмаган, дезинфекция қилинмаган. Ҳатто қўйчивонларга махсус кийим-кечак ҳам берилмаган. Шодималик ижара жамоасида эса бироз ўзгариш бор. Бу ерда қўралар таъмирланиб, етарли озуқа жамғарилган, қўйчиларга кўмир етказиб берилган. Аммо жузъий камчиликлар ҳам кўп.

— Агар қиш эрта бошланиб кетганида, баъзи йиллардаги каби октябрь ойидаёқ қор уриб берганида ҳозирдаёқ чорванинг катта қисмини бой беришимиз мумкин эди, — деди музокарада сўзга чиққан депутат Суюнбой Қўшбоев. — Нега энди вақтида ҳаракатимизни қилмаймиз?

Дўстлик ижара жамоаси зоотехниги Азамат Жўраев ўз сўзида унинг саволига жавоб бергандай бўлди.

— Маълумки, ижара жамоалари ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шунинг учун ҳам ишда камчиликларимиз кўп. Қўраларни таъмирлашга келсак, шифер, қурилиш материаллари бўлмади. Қурилиш бригадамизда ортиқча одам йўқ. Режалаштиришнинг нотўғри бўлганидан қўй бош сони камайиб кетди. Чунки 780 бош қўй гўштга топширилди, 200 бошдан кўпроғи аҳолига сотилди.

Сессияда депутат, «Янги Бўстон» маҳалла қўмитаси раиси Саидкарим Қурбонов маҳаллада амалга оширилаётган ишлар ва муаммолар тўғрисида ахборот берди. Кун тартибидаги барча масалалар юзасидан музокаралар бўлди, қарорлар қабул қилинди. Лекин уларнинг ижроси ва таъсирчанлиги қандай бўлади, бу ҳақда бир нарса дейиш қийин. Масалан, ижара жамоаларида чорва қишлови масаласи бўйича таклиф этилган Дўстлик ижара жамоаси раиси Борис Ли, Шодималик ижара жамоаси раиси Саидаҳмад Эшонтоевлар сессияда қатнашмадилар. Бизга С. Эшонтоевнинг қатнашмаганлигини узрли сабабли, деб айтишди. Майли, шундай ҳам дейлик. Унда Борис Ли-чи? Нима бўлгандаям бу сессия ишига ҳурматсизликдир. Қишлоқ шўроси эса ўз фаолияти таъсирчанлигини оширишга аввало ўзи ҳаракат қилмоғи керак. Бу ерда эса айнан раис меҳнат таътилида бўлган маҳалда унинг ўринбосари Р. Островский ҳам сессияга келмай қўя қолган. Билмадик, бу ўз сайловчиларини, ўзи сайланган шўрони, депутатларни менсимасликми ёки бошқа нарса? Бу аҳволда Шўролар обрўсини кўтариб бўладими? Ўйлаймизки, келгуси сессияда депутатлар бу масалада аниқ жавоб оладилар.

Н. АБДУРАСУЛОВ,
ССЖИ Журналистлар уюшмаси аъзоси.

● *Акс-садо* ●

«ОЛТИН БЕШИК» ФАЙЗЛИ ТЕБРАНАВЕРСИН

Йилнинг дастлабки кунлариданоқ Ўзбекистон телевидениеси ўз мухлисларини сермазмун дастур билан мамнун этишга чоғланганлиги сезилиб турибди. Хусусан, янги кўрсатув — «ОЛТИН БЕШИК»ни томоша қилгач, менда шундай фикр пайдо бўлди. Унинг муаллифи Эшқобил Шукуровнинг Сурхондарё вилоятидан уюштирган қатор лавҳалари ўзбек халқининг ниҳоятда қадимий маданий мероси, ажойиб анъаналарга бойлигини тарғиб қилибгина қолмасдан, телетомошабинлар дунёқарашини кенгайтириш, уларнинг ўтмишимизни тўғри баҳолашларида ҳам муҳим роль ўйнаши табиий.

Кўрсатувда ўз ифодасини топган чақалоқли бешикка белашни ва алла айтишни келинчакка ўргатиш, сочқи сочиш каби удумлар ниҳоятда ҳаётийлиги, борлигича ўзини намоён қилиши билан қимматлидир.

Бу кўрсатув орқали миллионлаб телетомошабинлар буюк мутафаккир, донишманд Ат-Термизийга даҳлдор ёдгорликлар тўғрисидаги маълумотлар билан танишдилар. Ёдгорлик атрофидаги тарихий аҳамиятга молик ҳаробаларни кўриб, дил-дилдан ачиндилар.

«Олтин бешик»даги бир вақтлари қулоқ қилинган, Сибирда ҳаётнинг азоб-уқубатларини кўриб, ўлимни енгиб, қайтганлар билан мулоқотлар, шунингдек, тўй маросимлари, ўзбек хонадонининг инсонларга бўлган меҳри борасидаги лавҳалар ҳам сермазмун ва қизиқарлидир.

Хулоса қилиб айтганда, «Олтин бешик» «Зангори экран» ҳуснини безади. Муаллиф таъкидлаганидек, бу бешик диёримиз — она Ватандир. У бундан буён ҳам мазмунли тебраниб, сирли сандиқларда асрлар давомида яшириниб ётган маънавиятимизни элимизга кўз-кўз қилаверсин. Файзли тебранишдан асло тўхтамасин.

С. ҲАСАНОВ,
журналист.

● *Юртдошларимиз хизмат қилишмоқда*

Олис гарнизондаги учрашувлар

Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашининг мудофаа, давлат хавфсизлиги ва ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари қўмитасининг ишчи гуруҳи Қозоғистон ССЖда, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг қисмларида бўлди. Ишчи гуруҳ таркибида Ўзбекистон ССЖ халқ депутати, Олий Кенгаш Қўмитаси раисининг ўринбосари А. Б. Емельянов, жумҳурият ҳарбий комиссарининг ўринбосари полковник У. Ҳ. Ҳасанов, жамоатчилик вакиллари бор эди.

— Сафарингиздан қандай мақсад кўзланган эди? — деган савол билан мурожаат қилдик. А. Б. Емельяновга.

— Ҳарбий — қурилиш бўлинмаларида хизматни ўтаётган солдатлар, сержантларнинг қисмлардаги уставга зид ўзаро муносабатлар, ёмон турмуш шароити, командирларнинг эътиборсизлик билан муносабатда бўлаётганлиги хусусидаги шикоятларини текшириш керак эди.

— Шуни таъкидлаш лозимки, — деб суҳбатни давом эттирди У. Ҳ. Ҳасанов, — Ўзбекистон ССЖ ҳарбий комиссариатининг маълумотларига кўра, ҳарбий қурувчилардан ўнлаб киши ана шу сабабларга кўра ўзбошимчалик билан қисмларни ташлаб кетган. Гуруҳ ҳарбий қисмларнинг ҳарбий хизматчилари, ўзбек миллатига мансуб офицерлар, прапорщиклар билан тўрт марта учрашув ўтказди. Биз командирлар, сиёсий бўлим бошлиғи ва бошқа офицерлар билан ҳам учрашдик, 50 мартадан ортиқ яккама-якка суҳбат ўтказдик.

— Юртдошларимиз қандай яшашмоқда?

Уларнинг турмуш шароити қониқарли. Улар учун 10 та видеосалон ишлаб турибди. Ҳар бир отряд кино ва радио қурилмаси, кутубхонаси, меҳнат шуҳрати хонаси бўлган клубга эга. Кўпгина роталарда руҳий дам олиш бурчаклари, спорт бурчаклари, радио ва телевизорлар бор. Бизлар солдатлар ошхонасида бўлиб таомларнинг сифати билан қизиқдик. Бу ерда солдатлар учун таомлар яхши пиширилаётганлигини айтиш керак.

Юртдошларимиз билан учрашув чоғида гуруҳимиз номидан уларга эсдалик совғалари, ўзбек тилидаги китоблар, янги газета ва журналлар, видеофильм топширилди. Видеофильм шу заҳотиёқ кабель телевидениеси орқали барча қисмларда кўрсатилди.

Бўлинмаларда шахсий состазга тиббий хизмат кўрсатишга етарлича эътибор берилмаяпти, эрталабки текширувлар мунтазам ўтказилмаяпти, натижада беморлар ўз вақтида аниқланмайди, ички кийимлар алмаштирилиши назорат қилинмайди. Йигитларнинг ота-оналари қисмга келган вақтида улар билан учрашиш учун шароит йўқ. Ўзбек тилидаги китоблар жуда кам.

— Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг ота-оналари билдирган шикоятлар ва хатлардаги фактлар тасдиқландими?

— Кўпчилиги тасдиқланмади, — деб жавоб беради А. Б. Емельянов.

— Демак, у ерда ҳамма нарса кўнгилдагидек?

— Айрим қисмларда ва бўлинмаларда бир қанча камчиликлар — уставга зид муносабатлар, айрим офицерлар билан прапорщиклар томонидан раҳбарлик ва назоратнинг суст эканлиги аниқланди.

1990 йил давомида бошқармада қўл остидагиларни калтаклаганлиги учун бир неча офицер, прапорщик, бўлим командирлари жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Ҳозирги вақтда қўмондонлик ва сиёсий органлар интизом ва ҳуқуқ-тартиботни бузувчиларга нисбатан ғоят катта талаблар қўймоқдалар, ҳар бир ҳодиса пухта текширилмоқда. Айбдорларга нисбатан интизомий партиявий ва жиноий жавобгарлик чоралари кўрилмоқда.

Биз қаерда бўлмайлик, ким билан учрашмайлик ҳамма жойда қисмлар командирлари ва сиёсий бўлимларнинг бошлиқлари юртдошларимиз ҳақида жуда яхши фикр билдирдилар. Ўзбекистонликлар интизомлилиги, меҳнатсеварлиги билан ажралиб туришади. Улар ўз билимларини мунтазам ошириб боришмоқда. Кўпчилик қўмондонликдан ташаккурнома олган. Улар орасида Ҳусниддин Яхшибоев, Даврон Искандаров, Дилшод Ашуров ва бошқа кўпгина йигитлар бор.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзТАГ мухбири.

«АФҒОНЧИЛАР» ҚОРБОБО БЎЛИШДИ

Ўзбекистон байналмилалчи жангчилар ва заҳирадаги жангчилар уюшмасининг аъзолари қишки таътил кунларида Қорбобо либосини кийишди. Улар ҳалок бўлган тошкентлик «афғончи» — жангчиларнинг фарзандлари учун Янги йил совғалари тайёрлашди.

Шу куни Қорбобо либосини кийган «афғончилар» болалари отасиз қолган кўпгина оилаларга ташриф буюрдилар. Улар кичкинтойларга совғалар, шунингдек ўзлари уюштираётган арча байрамига таклифномалар бердилар.

Бу тадбир ҳалок бўлган жангчиларнинг атрофдагилар унчалик эркалатмайдиган болалари учунгина эмас, шу билан бирга катталар учун ҳам кутилмаган воқеа бўлди. Тадбир кўз ёшисиз ўтмади — болаларни ўзлари катта қилаётган оналар ва бувилар бундай эътибордан тўлқинланиб кетишди.

Болаларга ўзлари билан бирга арча атрофида ўйнаган, мактабдаги ва болалар боғчасидаги ишлар билан, шунингдек улар қандай яшаётгани ҳамда нималарга муҳтожлиги билан қизиққан одатдан ташқари Қорбобо жуда ёқиб қолди. Тошкент шаҳри ва вилоятидаги энг муҳтож 22 та оилага совғалар билан бирга жамғарма дафтарчалари ҳам берилди. Ҳалок бўлган байналмилалчи жангчиларнинг фарзандлари учун бу жамғарма дафтарчаларини В. И. Ленин номли совет болалар фонди Ўзбекистон жумҳурият бўлими ҳузуридаги «Интерпо» бирлашмаси очди. Дафтарчаларга ёзилган дастлабки рақам 200 сўм бўлди. Бу маблағ кейинчалик яна кўпаяверади.

(ЎзТАГ мухбири).

Яхши ҳам Чимён бор. Бўлмаса соф ҳавода дам олишни истаган шаҳарликлар қаерда ҳордиқ чиқаришарди. Бу йил она табиат ўз марҳаматини аямади: Чимёнга ҳар галгидан ҳам кўпроқ қор ёғди. Бундай вазиятда хонадон соҳибалари ўз фарзандлари билан оила бошлиқларини уйда ўтирмасликка даъват қилишади. Сиз суратда кўриб турган ота-бола ҳозирги кунларда дам олаётган минглаб табиат шайдоларининг биридир.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ сурати.
(ЎзТАГ).

— *Пиру бадавлатларимиз* —

ОДАМ ТАФТИНИ ОДАМ ОЛАДИ

ОТА-ОНА ҳовлисига эрталабдан бошлаб ўғил-қиз, келин-куёв, невара ва чеваралар тўпланиша бошлашди. Фарзандлар энг аввало оталари — Султон акани қучиб, туғилган куни билан қизғин табриклашар, кейин оналари — Мукаррам опани бағриларига босишарди.

Қоқ пешин пайти айтилган қариндош-уруғлар жамул-жам бўлиб, стол атрофини тўлдиришди. Шунда катта ўғил Асқаржон сўраб қолди:

— Дада, меҳмонлар қайси вақтга айтилди?

— Соат бешларга...— жавоб берди Султон ака.

Ҳозиргина хушчақчақ ўтирган отанинг бирдан қовоғи осилиб қолганидан ҳамма ҳайрон. Нима бўлди? Нега бир зумда кайфияти ўзгариб қолди экан? Кошки одамларга ўхшаб дардини тўкиб сола қолса. Афсуски «ичимдагини топ»лардан.

Ҳамма ўзича отанинг кўнглини кўтаришга ҳаракат қилади. Биров қўлига сув қуйган, биров чой қуйиб узатган. Кимдир ширинсуханлик қилаётган, кимдир тўн ва дўппини янгилаган. Йўқ, бари бир пул. Султон ака баттар тундлашиб борарди. Мукаррам опа чолининг қилмишидан мулзам тортиб, гапни чалғитиш учун унибуни сўраб кўрди. Ҳа, унга бир нарсадан теккан. Текканда ҳам қаттиғидан тегибди. Бўлмаса бунчалик тумшуқ осиб олмасди.

— Ҳа, номардлар...— деб қолди Султон ака бирдан. У қачонки қаттиқ аччиғланса шу сўзни оғзига олади. Демак, аҳвол чатоқ. Ҳозир ораларидан кимдир танбеҳ эшитиб қолиши мумкин.

— Ахир бу қанақаси? Ақл-ҳушларинг жойидами сенларнинг? Боядан бери пойлайман, биронтанг «Ада, юринг, яхши кун олдидан марҳум акаларимизни бир йўқлаб келайлик» демайсанлар-а.

Отанинг алам билан айтган бу гаплари ҳар иккала келин ярасини янгилади. Улар пиқиллашиб нари кетишди. Султон ака чуқур уф тортиб, зарҳал рамкаларда деворга осиб қўйилган марҳум ўғиллари — Анваржон ва Акбаржонларнинг суратларига термулиб қолди.

Хонада пашша учса эшитилгудек эди. Фақат она ва келинларнинг пиқиллаши жимликни бузарди. Олдин Асқаржон, кейин Аброржон ташқарига чиқишди. Бир зумда қўш машина мотори ишга тушди.

— Узр адажон, ёшлик қилибмиз. Қани юринг, машина тайёр,— деди Асқаржон хонага қайтиб келаркан отасининг қўлтиғидан кўтариб.

— Гап мундоқ бўлибдида, болам. Эсларингда бўлсин, ҳар яхшилик олдидан марҳумларни хотирламоқ савоб.

Ота-она, ака-ука, келинлар машинага чиқишди. Йўл-йўлакай Султон ака ҳаёлга чўмиб борди. У ҳаётидан минг бор рози. Етти ўғил, етти қиз кўрди. Уларни тарбиялаб вояга етказди. Ўғиллари уйланишди, уйли-жойли бўлишди. Қизлари бахтли бўлиб, ўз тенгилари билан турмуш қуриб кетишди. Бирдан хонадон бошига катта мусибат тушди. Анваржон бетобликдан, Акбаржон эса машина фалокатига учраб олдинма-кейин оламдан ўтишди. Фарзанд доғи ота-онанинг ғоз қалбини дол этиб яралаб кетди.

Султон ака Ғиёсовнинг ёшлиги осон кечмади. Ўрта мактабни битириб, урушга жўнади. Белоруссия фронтида хизмат қилди. Ғалаба билан юртига қайтгач ҳеч иккиланмасдан соҳибкор ота-онанинг йўлини танлади. Соҳибкор бўлди. Ўқиб-ўрганди. Олдин Тошкент ноҳиясининг «Ўзбекистон ССЖ 50 йиллиги» жамоа хўжалигида, кейинчалик эса шу ноҳиядаги Карл Маркс жамоа хўжалигида раис муовини бўлиб ишлади. Ноҳия таъминот бўлимига бошчилик қилди. 15 йил Калинин ноҳиясига қарашли Оржоникидзе жамоа хўжалигида раис бўлиб ишлади. Депутат бўлиб, халқ хизматига бел боғлади. Меҳнатлари зое кетмади, уни иккита жанговар орден ва 15 та медаль билан тақдирлашди.

Ҳозир кексалик гаштини сураяпти. Лекин кўпчиликка ўрганган одам уйида ўтира олмас экан. Шунинг учун маҳалладошлари бир овоздан уни маҳалла комитети котиби этиб сайлаганларида Султон ака бу ишга розилик билдирди. Мана беш йилдирки, у маҳалла ишларига бош-қош.

...КЕЧКИ соат бешларда хонадон меҳмонлар билан тўлди. Стол атрофини гавжум қилиб ўтирганлар орасида ноҳия партия комитетининг вакиллари, уруш ва меҳнат кексалари, Султон аканинг сафдошлари, жамоа хўжаликларининг раислари, маҳалладошлар ва узоқ—яқиндан келган қариндошлар бор эди.

Уларнинг ҳар бири табрик сўзи айтишга ошиқишарди...

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТДА: Султон ака Ғиёсов неваралари билан.
Х. МИРЗАКАРИМОВ сурати.

БУ ТУРФА ОЛАМ

ПОДАНГИЗ ОМОНМИ?

● КУРРАИ заминимизда яшаб турган халқлар ва элатларнинг турли-туман одатлари борки, уларни саноғига етиб бўлмайди. Масалан, биргина саломлашиш, кўришишни олайлик. Кимлардир қўл қисишиб саломлашади, кимлардир қўлини кўксига қўяди, бошқалар бурунларини бир-бирига ишқашади, ҳатто тилларини чиқаришади. «Ассалому алайкум», «Саҳоватли кун», «Қандай яшаяпсиз» дейишади. Африкада яшовчи ва асосан чорвачилик билан шуғулланувчи масаи халқи танишини учратганда «Подангиз омонми?» дейди.

Хабашистоннинг ғарбида яшовчи бурун халқида шундай бир одат узоқ вақтдан бери сақланиб келмоқда. Унга мувофиқ хотин ўз эрига исмини айтиб мурожаат қила олмайди. Ҳатто исмига яқин ибораларни ҳам ишлатмайди Масалан, агар ота-онаси уни Лоретхоли, яъни «Томчи» деб атаган бўлса сўрашганда «ёмғир томчиси», «ёмғир кўз ёши» ёки «шабнам» сўзларини ҳам ишлатмайди.

ЯНГИ ТУҒИЛГАНЛАР ШАРАФИГА

● ШВЕЙЦАРИЯНИНГ Деникон шаҳрида ажойиб анъана бор. Шаҳар мэрияси биноси олдида учта байроқилгич ўрнатилган. Ўнг томонда турган илгичда байроқ кўтарилса, демак ўғил бола туғилган бўлади. Ўртадагисида кўтарилса, ҳамма шаҳар аҳолиси яна бир қизчага кўпайганлигидан хабардор бўлади. Чапдаги илгакда байроқ пайдо бўлса, бу анча кам содир бўлади, эгизаклар туғилганини билдиради. Лайлак тасвирланган байроқ янги туғилганлар шаънига уч кун давомида ҳилпираб туради.

«КАВАДИ»

● Маврикияда яшовчи тамиллар нишонлайдиган байрамлардан бирининг номи шундай аталади. Уни энг ғайритабиий томошалардан бири дейиш мумкин. Гап шундаки, бегоналарни бу диний байрамга доим ҳам қўйишавермайди, иккинчидан, унинг иштирокчилари ўзига ўзи азоб беришда, ўзини ўзи қийноқларга солишда рақобатлашади. Улар оёқяланг чўғ бўлиб турган кўмир устида юришади, почалари қиличлар билан алмаштирилган нарвонларда юқорига чиқишади, баданларини ниналар ва симтолалар билан тешишади. Ҳатто, оёқ кийимларининг таглиги устига учи юқорига қаратиб ўрнатилган ниналар ўрнатилган пойабзалларда юришади...

Муҳаррир ўринбосари
Р. УМАРОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

9 январда — **Оққуш кўли.**
10 январда — **Риголетто.**
11 январда — **Севгига севги билан.**
12 январда — **Чио-Чио-Сан.**
13 январда — **Золушка** (12.00, 19.00).
16 январда — **Икки дил достони.**
17 январда — **Масхарабозлар.**
18 январда — **Жизель.**
19 январда — **Севилья сартароши.**
20 январда — **Оловиддиннинг сеҳрли чироғи** (12.00). **Боғчасарой Фаввораси** (19.00).
23 январда — **Тўмарис.**
24 январда — **Флория Тоска.**
25 январда — **Дон Кихот.**
26 январда — **Отелло.**
27 январда — **Коппелия** (12.00), **Оққуш кўли** (19.00).
29 январда — **Кармен.**
30 январда — **Севги ҳақида афсона.**
31 январда — **Алишер Навоий.**

Спектакллар 19.00 да бошланади.

Чипталар театр кассасида соат 10.00 дан бошлаб сотилади.

Телефонлар: 33-90-81, 33-33-22.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

29, 30, 31 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 ДА,
1, 2, 3 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 ва 19.30 ДА

ЯНГИ ПРОГРАММА

«ҲАЗИЛ—3»

ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Мирза Холмедов, Обид Асомов, Ботир Муҳаммадхўжаев, Собит Асомов, Тўхтамурод Азизов ва бошқалар.

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЕР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреати Абдурашид РАҲИМОВ.
Чипталар соат 11.00 дан сотилади.
Жамоа буюртмаси қабул қилинади. Телефон 45-85-68.

ВАЗИРЛИКЛАР, МАҲКАМАЛАР, БИРЛАШМАЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ
ЖОРИЙ ЙИЛ ДАВОМИДА ШАРТНОМА АСОСИДА КАТТА ТИРАЖЛАРДА ЎЗ ҚОҒОЗИДАН:

идоравий дафтарлар, ҳисобга олиш дафтарлари, ён дафтарчалар, манзил папкалари, блокнотлар, дафтар ҳолида тикилган босма иш қоғозлари, ёзма қайдлар учун қоғозлар ва бошқа қоғоз молларни

ТАЙЁРЛАБ БЕРИШ ИМКОНИЯТИГА ЭГА

БУЮРТМАЛАР 1991 ЙИЛ 1 ФЕВРАЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-90-50, 32-56-61.

Янгийўл шаҳар партия қўмитаси жамоаси шаҳар автобус-таксомотор корхонасининг раҳбари **Аҳмаджон АНОРҚУЛОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Янгийўл автобус-таксомотор корхонаси жамоаси шу корхона раҳбари **Аҳмаджон АНОРҚУЛОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«МЕҲНАТ» НАШРИЁТИДА ЧОП ЭТИЛАДИ

ИККИ йилдан бери тўла хўжалик ҳисоби услубида ишлаётган «Меҳнат» нашриёти ўзининг келгуси йил учун режаларини ҳам аниқ белгилаб олди.

Бу ерда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, ўсимликларни ҳимоя қилиш, чорвачилик тараққиёти, ишлаб чиқариш техникасига оид китоблардан ташқари, оммабоп ва маиший оммабоп адабиётлар, кўргазма плакатлар, рангли альбомлар, турли йилномалар нашр этилади.

Тасвирий суратлар тайёрлашда кўпроқ ичкиликбозлик, гиёҳвандликнинг, инсон саломатлигига етказаётган зиёни тўғрисидаги мавзу бош йўналиш қилиб олинади.

Шунингдек, бекорчилар, чайқовчилар, интизомсизлар ҳақида ҳам ўткир ҳажв руҳи билан суғорилган плакатлар чиқарилади.

ТЕАТР ДАСТУРИ БОЙИДИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Горький номли театр аҳлининг бу йил учун томоша дастури янги саҳна асарлари билан бойиди. Булар орасида Булгаковнинг «Зоянинг турар жойи», Нина Садурнинг «Паночка», Разинскийнинг «Мен ресторанннинг олдида турибман», Николай Калиданинг «Мурлен Мурло» пьесалари бор.

Талантли режиссёрлар — Владимир Шапиро, Александр Бельский, Фахриддин Муҳаммадинов ҳамда Москва Давлат санъатшунослик институти битирувчиси Вячеслав Фишаровлар саҳналаштирган бу спектаклларда давримизнинг долзарб муаммолари ўз ифодасини топган.

Д. ИЗАТИЛЛАЕВА.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Чоршанба

9 ЯНВАРЬ

УзТВ I

11.30 Олтин занжир. Болалар учун фильм. 12.55 Бўталоқ. Жумҳурият қўғирчоқ театрининг спектакли. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Қор қизчалар, топишмоқлар куни Мультфильмлар. 18.30 Болалар учун. Қувноқлар даврасида. 19.00 Халқаро ҳаёт. 19.20 Тижорат хабарлари. 19.30 «Ахборот». 19.50 Эстрада хонандалари ижросида концерт. 20.30 «Ахборот». 20.50 Дутор ва танбур тароналари 21.30 «Время». 22.15 Шайтон малайлари. Бадиий фильм. 1-серия. 23.40 Янгиликлар.

УзТВ II

19.05 Рассом Рўзи Чориев. Телефильм. 19.20 Суҳбатга таклиф этамиз. Бевосита мулоқот. 20.20 Дўстлик тароналари. Концерт. 20 50 Ҳар бир оила учун. 21.20 Йўл ҳаракат хавфсизлиги учун. Телефильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

21.30 «Время». 22.15 Хотирот. Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Муқаддас Набиева. 23.15 Иф қасрининг маҳбуси. Бадиий фильм. Биринчи фильм. 1-серия. Аббат

МТ I

7.00 «Тонг» (120+30). 9.30 Долзарб репортаж. 9.45 Деворга чизилган лавҳа. Ҳужжатли фильм. 10.05 Николай Вавилов. Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3—4-сериялар. 12.30 ТЯХ. 12.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига Нозик ниҳол малика. Болалар учун бадиий фильм. 15.30 ТЯХ. 15.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Тушингизга ҳам кирмаган». 17.10 Мусиқий хазина. Ф. Шопеннинг фортепьяно асарларини Н. Штаркман ижро этади. 18.00 Болалар соати. 19 00 Уруш арафасида ёки Марс? Ироқ—Қувайт уруши муаммолари. 19.15 Ер—она масканимиз. Телевизион фотоконкурс. 19.20 Нодипломатик суҳбатлар. 19.45 ТЯХ. 20.00 Россия тароналари телерадиотанловининг совриндори Н. Кригина куйлайди. 20.15 Николай Вавилов. Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси 4-серия. 21.30 «Время». 22.15 Инсон ва қонун. 23.20 Асраб, авлодларга етказ. 00.15 Йўқотилган вақтни излаб. Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 01.25 Қайин садолари. Телевизион ҳужжатли фильм. 02.25 Катя Семенова куйлайди.

МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 9 15 Болалар учун қисқа метражли телевизион бадиий фильмлар. Синюшканинг қудуғи. Валер, Рэмка. 10.15 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.45 Олтинчи топшириқ. Ҳужжатли фильм. 10.55 Рига шаҳар касаба уюшмалари маданият саройи «Дзинтариньш» болалар хореографик ансамбли рақсга тушади. 11.40 Терговни бўғирсоқлар олиб боради. Мультфильм. 12 10 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.40 Руслигича қолишди. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 13.40 В. Синайский раҳбарлигидаги ССЖИ Давлат академик симфоник оркестрининг концерти. Программада К. Дебюсси асарлари. 14.20 Мен ишчиман. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 14.40 Керакли одамлар. Телевизион бадиий фильм 17.15 Виждон йўқолди. Мультфильм. 17.30 Грек Эос ансамблининг концерти. Олмаотадан кўрсатилади. 18.00 Томошабинлар меҳри совриви кинофестивали, Игорь Северянин. Ҳужжатли фильм премьераси. 18.50 Россиянинг парламент хабарномаси. 19.05 Сизнинг исмингиз кимни англатади? Таниқли шоир, композитор, ижрочилар билан учрашув — концерт. 20.25 Коллаж. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. Биз Э Успенский ҳузурида меҳмондамиз. 2-қисм. 20.45 Д. Шостакович. Скрипка ва оркестр учун 1-концерт. Киевдан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.15 ССЖИ Олий Кенгашининг сессиясида, 23.15 Трусковецга ким боради? Телевизион бадиий фильм.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

МУҲАРРИР ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: мафкура — 325778, деҳқончилик-саноат — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Советлар ҳаёти — 325645; ижтимоий масалалар — 325558; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар —334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Буюртма — 4729. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12